

SLÄKT-FORSKAR-NYTT

Föreningen för
Datorhjälp i Släktforskningen
DIS

Motto: Släktforskning i tiden

Meddelande nr 12

(c)

December 1982

SLÄKTFORSKNINGENS ÅR 1983

Genealogiska Föreningen i Stockholm har tagit fasta på idén om ett släktforskningens år 1983. Låt oss därför, var och en på sin ort, hjälpa till att verkligen göra året till ett släktforskningens år.

Låt oss under året skapa/befästa opinion för släktforskningen genom artiklar i tidningar, föredrag, utställningar mm, låt oss öka vår kunskap om släktforskning genom kurser mm och låt oss ta fram underlag och hjälpmedel som på sikt underlättar forskningen. Vi i vår förening skall givetvis i första hand koncentrera oss på datorn som hjälpmedel. Kunskapsuppbyggnad, kunskapsspridning, medverkan i datoranskaffning, framtågning av nya datorprogram och underhåll av de gamla. Redan nu planeras vår medverkan i de centrala arrangemangen i Stockholm den 17de och 18de september nästa år. Vi skulle gärna medverka ytterligare under året, men vågar ännu inte ta på oss något mera innan vi blir fler som arbetar aktivt.

Från ÖGF sida har utsträckts en hand i lokalfrågan. ÖGF har fått kontrakt på en klubblokal i Linköping och inbjudit till diskussion om delat utnyttjande av lokalen. Går detta i lås får vi möjlighet att relativt centralt i Linköping ha kvällsmöten, få möjlighet till datorinmatningar av material för registerframtågning och egna släkten och när vi får en skivenhet även frankörning av an- och släkttavlor samt register. Vi hoppas att detta kan

stimulera till ökad lokal aktivitet.

Den 9de oktober hade vi vårt årsmöte varvid som ny medlem i styrelsen invaldes Rune Stalefors. Sören Jacobson avgick och avtackades varmt. Årsavgiften fastställdes till 60 kr för år 1983.

Vår datorkurs i södra Stockholmsområdet samlade sex deltagare. Kursen ägnades DISGEN. Vi tycker nu att vi har ett någorlunda hyggligt kursprogram för DISGEN.

Deltagarna i kursen ville gärna träffas snart igen och diskutera erfarenheter av användningen av DISGEN. Vi kanske skulle försöka ordna uppföljningsmöten, där man kan utbyta erfarenheter? En stödgrupp för DISGEN - programanvändare?

Åtta medlemmar antog erbjudandet om att få prov på DISGEN - användning på egna släktuppgifter. Alla har nu fått sina prov

På vår datorkurs togs upp frågan om användning av våra program i datorundervisningen i skolor. Det kan vara värt att fortsätta sådana diskussioner.

Vi har nu fått 1981 års upplaga av mormonfichen.

Vårt program för nästa år har ännu bara följande punkter:

- 17 sept. Medverkan i släktforskningens års centrala arrangemang på Medborgarhuset på söder i Stockholm.
- 18 sept. Medverkan i dito på Skansen i Stockholm.

ÅRSMÖTET

Årsmötet ägde rum den 9 oktober. Till årsmötet hade infunnit sig inte bara medlemmar från Linköpingstrakten utan även från Skåne, Värmland och Gästrikland. Till ny medlem i styrelsen valdes Rune Stalefors från Linköping efter Sören Jacobsson, likaledes Linköping. I övrigt omvaldes styrelsen med Lars Blomberg som ordförande.

Till årsmötet förelåg förslag om vissa ändringar i stadgarna, vilka godkändes med tillägg om valberedning. Sören Jacobsson valdes till ledamot av valberedningen. Styrelsen skulle senare utse en ledamot till denna. Till revisor valdes Elisabeth Thorsell.

Årsavgiften för 1983 bestämde till 60 kr.

Efter årsmötet serverades kaffe, varpå deltagarna delades upp i grupper, som bekantade sig med föreningens datorprogram, såg på de egna fichen och morntnernas fiche, tittade på litteratur och tidskrifter och såg på Karl Johan Roslunds med dator framtagna personregister och höra honom berätta om sitt datorarbete. Han har numera närmare 100.000 personer från i huvudsak nordvästra Skåne registrerade.

Vid kaffet skedde utlottning av utlovat gratis medlemskap för 1983 bland de som svarat på vår medlemsenkät före den 1 juni. Den lycklige blev Rune Stalefors.

PO

+ + + + + + + + +

KURSEN I STOCKHOLM

Vår andra kurs om hemdatorn och dess användning i släktforskningen ägde rum på gymnasiskolan i Kärrtorp i södra Stockholm den 20 och 21 november. Kaj Isaksson hade vänligen hjälpt oss med lokalen och ställde upp som kursvärd. Kursen samlade sex deltagare nämligen

Ylva Floderus Sollentuna
 Ulf Hagevald Karlstad
 Astrid Johansson Spånga
 Lena Rådberg Linköping
 Gösta Simmons Norrtälje
 Åke Sundelin Täby

Kursen ägnades helt åt DISGEN-programmen. Efter introduktion till hemdatorn gick vi igenom inmatning av personuppgifter för släkten på kassetband. Sedan introducerades skivenheten och inmatning och rättning av uppgifter med dennas hjälp. Efter övning på dessa moment introducerades programmen för framtagna och utskrift av an- och släkttavlor. God möjlighet fanns att träna på datorn och jag tror alla hade åtminstone början till en datorutskriften antavla med sig hem.

Deltagarna var mycket entusiastiska och ville snart träffas igen. En av deltagarna beställde på stående fot ett programpaket och gav ett bidrag på 300 kr till vår insamling för datorinköp. Kaj Isaksson, som är lärare i datorteknik vid skolan tyckte programmen var bra och även dokumentationen och skulle undersöka hur programmen skulle kunna användas i undervisningen.

Vi hann under kursen inte bara med datorerna utan pratade även en del släktforskning. Åke Sundelin hade med sig en mycket trevlig släktöversikt som han och en släkting upprättat - "Alla ättlingar till Jonas Sundelin och Lydia Wellander intill medio 1981 samt deras anor". Den var i A5 - format, försedd med personregister och fotografier av titelpersonerna. Antavleöversikter av GF modell, förminskade till A5 - formatet, fanns medtagna. Totalt 80 sidor. Astrid Johansson hade med en hel pärm med fotografier och papper från Åsljungaakonferensen och hade dessutom mycket att berätta. Hon hade bl a hittat tryckta uppgifter om Ludvig Holberg, som ju var aktuell på konferensen. I boken "Ur Munthe-släkten" av Ludvig W:son Munthe, Helsingborg 1884, omnämnas på sid 164 Ludvig Holberg, f 1684-12-03 i Bergen, död 1754-01-27 i Sorö. Hans far var Christian Nilsson Holberg, f ca 1625 och död 1686, gift 1672 m Karen, f 1647 och död 1695.

Lars, Bosse och jag fungerade som kursledning.

Ett varmt tack till Kaj Isaksson för att han ställde upp och möj-

liggjorde kursen och till Kärrtorps gymnasium för att vi fick komma dit. Kaj Isaksson antydde att det kanske inte var omöjligt att få komma igen, så vi får väl se om det kan bli något mera.

PO

+ + + + +

EMIGRANTFORSKNING OCH DATORN

Vid all släktforskning finns behov av någon typ av personregister. Att forska efter utvandrade svenskar i USA är därvid inget undantag. Det är dock en ganska svår och arbetskrävande uppgift att lägga upp personregister, som är någorlunda komplett för alla de svenskar som utvandrat till USA och som samtidigt ger upplysning om var i USA de kan finnas.

Nedan beskrivna förstudie kan dock ge en viss anvisning om hur ett sådant arbete skulle kunna organiseras om man begränsar sig till vissa svenskområden i USA.

Studien syftar till att dels undersöka hur ett personregister bör se ut som kan användas vid sökning både ur svensk och amerikansk synvinkel och dels till att utvärdera de metoder och hjälpmedel som erfordras. Det har från början antagits att dator måste användas för detta omfattande arbete.

Förstudien skall även ge svar på frågan om det är möjligt att åtminstone i mindre skala skapa ett korrekt register.

Den principiella arbetsgången har varit att ur amerikanskt folkräkningsmaterial från år 1900 (FPC 1900 eller Federal Population Census 1900) för Kittson County i Minnesota registrera alla personer med svenskt ursprung och sedan återfinna dem i svenskt kyrkbokföringsmaterial. Studien omfattar ca 1500 familjer/personer.

Registreringen har skett på en persondator Apple II med 48 k minne och en diskstation samt skrivare. Programvaran har varit Apple Personal Filing

System (PFS). Denna programvara har använts i förstudien, då den inne bär möjlighet att utforma en "blankett" med ledrubriker, varvid registreringen underlättas. Materialet kan sedan uppdateras vid behov. Sökning kan ske på olika begrepp. Viss sortering är möjlig samt registrering av utskrifter.

Om arbetet skall fortsätta bör ett speciellt registrerings- och rättningsprogram för persondatorn (mikrodatorn) tas fram. Allt övrigt arbete får ske på en större dator. Vid förstudien har programmeringsarbete undvikits. Vid sorteringen har i förstudien materialet måst delas upp i tre omgångar, då minnesutrymmet inte räckt till.

Den amerikanska källan har således varit folkräkningen för år 1900. Den finns tillgänglig på mikrofilm vid Emigrantinstitutet i Växjö för ett antal intressanta delstater. (se SFN nr 9 sid 20). Emigrantinstitutet har välvilligt ställt ett antal filmer till förfogande för förstudien. För varje person är bl a angivet namn, födelsemånad och -år, antal år personen varit gift, föräldrarnas nationalitet samt ankomstår till USA.

För hustrur är flicknamn ej angivet. Alla dessa data har registrerats med angivande av sida ur FPC. På "blanketten" har utrymme lämnats för kompletterande data. Registreringen har skett med den amerikanska stavningen av namnen. Tiden för denna registrering har varit 17 timmar. Materialet har sedan sorterats dels med efternamn som sorteringsbegrepp och dels efter inflyttningsår. Sorteringstid per begrepp har varit 11 minuter. Utskriftstiden har varit 72 minuter.

För att sedan försöka identifiera dessa familjer/personer finns visst ytterligare material att tillgå.

För Kittson county finns år 1900 nio församlingar, vars medlemmar är registrerade på film. Varje familj är därvid registrerad på ungefär samma sätt som i svenska kyrkböcker med namn, födelse- och födelseort, inflyttning från annan församling och ankomst till USA. Hustruns efternamn finns angivet med flicknamn. Tre församlingar har

i denna förstudie studerats och alla personer registrerats med datorn. Därefter har personerna sorterats på efternamn och utskrift gjorts. Det framtagna materialet har sedan kunnat jämföras med tidigare framställda namnlistor.

De ur de amerikanska församlingsböckerna framtagna uppgifterna omfattar 465 personer. Av dessa har 35 % kunnat kopplas ihop med de namnlistor som erhållits från folkräkningsuppgifterna. Det bör observeras att i USA finns ingen statskyrka och ordnad kyrkobokföring, som vi är vana vid. Detta innebär att uppgiften om församlingsmedlemmar bara kan ge en antydning om kyrkligheten bland de svenska invandrarna. Alla som finns i folkräkningen kan således ej återfinnas i "kyrkböckerna".

Nästa källa att leta i är de register på utvandrare, som finns i Sverige och då främst i Växjö och Karlstad. Här måste man söka med hjälp av de antecknade inflyttningsåren till USA, som i de flesta fall får antas vara utflyttningsår från Sverige. Dock måste man ta hänsyn till att namnändring kunnat ske i USA. Detta arbete har icke påbörjats.

Därefter återstår att om möjligt få fram källhänvisning till svensk kyrkobokföring - utflyttningslängd eller husförhörslängd. Slutprodukten skulle kunna bli ett personregister med följande form:

Ur svensk synvinkel:

Persson Olof 12 nov 1821 Gräsmark
S-län Hfl I:13 sid 67 = Pearson
Ola nov 1821 226 A,

där uppgiften 226 A är sid i FPC 1900
Kittson County, Mn

Ur amerikansk synvinkel:

Pearson Ola nov 1821, 226 A = Persson
Olof 21 nov 1821 Gräsmark
S-län Hfl I:13 sid 67

Erfarenheterna hittills har varit att registreringen på persondatorn är enkel. Det synes som om läsapparat typ videolog är lättare att arbeta med än annan typ, då man samtidigt skall arbeta med datorn. Persondatorn skall bara användas för registrering och rättning. Övrigt arbete skall ske i större anläggning. Uppgifterna ur de amerikanska "kyrkböckerna" bör kunna föras in i

ursprungsmaterialet utan mellanliggande nytt register.

Något förslag till hur en fortsättning skall ske är det för tidigt att uttala sig om men förmodligen skulle 5 - 6 årsarbetare med läsapparat och dator kunna ge oss ett ganska komplett personregister för de allra intressantaste svensk-områdena i USA.

Bertil Grundström

+ + + + +

Bertil Grundström har kommit med en intressant idé om framtagna personregister för svenskar i de amerikanska folkräkningshandlingarna från år 1900 och hopkoppling av dessa uppgifter med uppgifter i svenska kyrkoböcker med hjälp av amerikanska kyrkoböcker och svenska utvandrarförteckningar och även genomfört en förstudie. Man skulle med detta material ta fram två förteckningar; en där man läser amerikanska uppgifter och får svenska och en där man läser svenska och får amerikanska. Då det rör sig om ett ganska stort arbete finns all anledning att noggrant diskutera projektet. Ett sådant arbete skulle kunna läggas upp så att man först gör separata personregister för vardera av handlingarna, ett personregister för folkräkningen, ett för de amerikanska kyrkböckerna och ett för de svenska utvandrarförteckningarna. Sedan görs manuellt en hopkoppling genom att ta utgå från folkräkningen och för varje person i denna i tur och ordning söka efter ev uppgifter i personregistren för de amerikanska kyrkböckerna och för de svenska utvandrarförteckningarna. Man skulle också kunna låta en dator göra en sådan hopkoppling, men måste då räkna med att manuellt få ta hand om en rest, där uppgifterna inte exakt stämmer på de olikheter i stavning, årtalsuppgifter etc och datorn därför inte klarar hopkopplingen. Frågan är hur stor denna rest blir, som i alla fall måste behandlas manuellt.

Med hänsyn till materialets storlek skulle man mycket väl kunna

tänka sig att arbeta med etappmål och låta personregister för vardera typen av handlingar utgöra etappmål. Härigenom skulle man också lättare kunna fördela arbetet.

För registreringen är det viktigt att denna underlättas genom specialgjorda program som dels gör det möjligt att använda någon form av stenografi - förkortningar som datorn ersätter med fulla ord - och dels ger en viss kontroll av att inmatningen är formellt riktig. Sådana registreringsprogram har framtagits av DIS och det som krävs är endast ev anpassning till det aktuella källmaterialet och eventuellt överföring av programmen så att man kan använda skivenhet. Idag är programmen gjorda endast för kassetbandspelare, detta för att få lägsta möjliga kostnad för registreringsutrustningen. Med skivenhet kan man underlätta rättningen och även göra sorteringar om materialet inte är alltför stort. För DISGEN - programmen har vi en sorteringsrutin som skulle kunna användas.

Jag tror man måste ha frivillig arbetskraft för ett sådant här projekt. Redan idag läggs mycket arbete ner på att söka emigranter runt om i landet. Man sitter t o m och gör avskrifter av hela husförhörslängder för att ha som underlag i emigrantforskningen.

Vilket intresse finns för ett projekt som detta ? Hör gärna av Er.

PO

+ + + + +

PROV PÅ DISGEN - FRAMTAGNA AN- OCH SLÄKTTAVLOR BLEV BL A KURSMATERIAL.

Erbjudandet i nr 11 till medlemmarna ett få ett prov på vad som kan åstadkommas med DISGEN har 8 medlemmar tagit fasta på. De har var och en sänt in underlag om max 30 personer till Björn, som fört in uppgifterna på persondatorn ABC 80 och tagit ut an/släkttavlor jämte person- och ortsregister. Arbetet är nu slutfört och resultatet har sänts till vederbörande.

Arbetet har enligt Björn gått bra.

Han har först numrerat och matat in personuppgifterna på kassetband och sedan gått över till Bosses dator med flexskiveenhet och där kontrollerat och gjort ev rättningar och sedan tagit fram önskade utskrifter. Det har visat sig praktiskt att lägga varje släkt i en särskild flock. Inmatningen har tagit 1-2 timmar per släkt. Allt har fungerat fint programmässigt.

Under arbetet har bl a kommit fram önskemål om att även ta med svär föräldrar i familjetabellen. Detta går att göra men man får ta in dem som textnotis.

Detta projekt är nu slutfört och vi hoppas att de som sänt in uppgifter fått ett bättre grepp om vad som kan åstadkommas med DISGEN.

Göran Berglund i Vasa, som är en av de som sänt in uppgifter, skriver att han håller en kurs i släktforskning för 42 deltagare och kom att tänka på att an/släkttavlor framtagna med DISGEN skulle bli ett bra undervisningsmaterial i kursavsnittet släktforskning på data. Vi hoppas att så blir fallet.

PO

+ + + + +

SLÄKTFORSKNING I USA

Gräv där Du står är en uppmaning jag kom att tänka på när jag nyligen stod i rum 400 i det amerikanska riksarkivet i Washington DC och hittade en svensk guldgrävare i en bok, som jag av en händelse råkade slå upp. Svenskens namn var Joseph Wilson - 40 år gammal. Boken var en redogörelse för befolkningen i territoriet Idaho 1880 och utgiven av genealogiska föreningen i Idaho.

Jag vet inte vem denne Joseph Wilson är, men kanske är det någon svensk släktforskare, som länge letat efter honom. Med det stora intresse som vi har för våra ame-

rikanska emigranter kanske det kan finnas anledning att intressera sig litet mera för amerikansk släktforskning och amerikanska arkivalier. Vi har visserligen genom böcker och föredrag och det arbete vårt emigrantinstitut i Växjö och emigrantregister i Karlstad utfört fått en del uppgifter om framför allt arkivalier, men ännu kan mycket finnas att upptäcka både i det rika arkivmaterial som finns och vad gäller forskningen. Varför inte gräva lite vidare och se vad som kan dyka upp?

Jag har besökt några bibliotek, en historisk förening, riksarkivet (National Archives) samt pratat med en amerikansk släktforskare - Mr Freeman Morgan CG i Maryland - med lång erfarenhet både från föreningsarbete och undervisning och funnit följande.

INTRESSET FÖR SLÄKTFORSKNING

Släktforskningen i USA låg lågt ända in på 1960 - talet. Den höll då nästan på att tyna bort. Det var få som ägnade sig åt släktforskning och den hade inte särskilt högt anseende bland gemene man. Under 60- och 70 - talen har intresset ökat enormt. Det är svårt att ange orsakerna härtill - man talar gärna om strömningar i tiden. En bidragande orsak har varit firandet av nationens tillblivelse för 200 år sedan - "the bicentennial" 1) - som riktat uppmärksamheten bakåt i tiden och medfört att många arbeten startats - och genomförts - gällande förhållandena i äldre tid - många med inriktning på de personer, som då levde. När sedan Alex Haley kom med sin bok "Rötter" växte intresset ytterligare och släktforskning blev en accepterad företeelse bland amerikaner i gemen.

Det ökande intresset har visat sig både vad gäller antalet arkivbesök samt förfrågningar till arkiven och antalet publikationer av genealogiskt intresse som givits ut. Antalet föreningar har också ökat starkt och föreningslivet intensifierats.

DE FÖRSTA FÖRENINGARNA

I uppslagsverket "Encyclopedia Americana" av Franco to Gothals i upplaga från 1978 anges att intresset för genealogi i USA är starkt knutet till medlemskap i patriotiska föreningar.

Redan strax efter revolutionen (1783) grundade en grupp officerare en sådan förening "The society of Cincinnati". 100 - årsminnet av under tecknandet av självständighetsförklaringen gav upphov till ytterligare ett antal föreningar, bland dem "The sons of the american revolution" (1889), "The daughters of the american revolution" (1890), "Colonial Dames of America" (1892), "The Society of Colonial Wars" (1893), "General Society of Mayflower Descendants" (1894) och "United daughters of the Confederancy" (1894). För medlemskap i dessa föreningar krävs att man kan påvisa härstamning från någon av dem som var med - vilket medför krav på släktforskning.

Mera allmänt intresse för släktforskning ledde till bildandet av de första genealogiska föreningarna "The National Genealogical Society" (NGS) (1903) och "The American Society of Genealogists" (1940), den senare dock med ett till 50 begränsat medlemsantal.

DAGENS FÖRENINGSSITUATION

Föreningsbildningen började på allvar för omkring 15 år sedan och idag finns ett stort antal föreningar. Nästan varje county (län) har sin förening. I många städer - särskilt i New England-staterna - finns också lokala föreningar. Ibland är länsföreningarna anslutna till delstatsföreningar och ibland inte. I Ohio finns både anslutna och icke anslutna föreningar t o m i samma län. I Maryland finns en delstatsförening bildad 1960 och 15 oberoende länsföreningar.

Någon nationell övergripande organisation finns inte idag. National Genealogical Society - NGS - hade möjligheten för 10 år sedan men gjorde inget. I dag har denna förening endast en nationell funktion och den gäller utfärdandet av intyg (certifikat) för släktforskare, vilket sker tillsammans med förut nämnda

1) Firas under en 8-årsperiod 1975-1983.

"American Society of Genealogists" i ett gemensamt stött organ "Board of certifications".

På senare år har en ny förening med nationella anspråk tillkommit "The federation of genealogical societies". Släktforskare i Connecticut startade den. De ansåg det nödvändigt med en nationell organisation. Två arbetsuppgifter har de satt upp:

1. Försöka få delstaterna att ändra sekretessreglerna, så att släktforskarna skall få se födelse- och dödlängder även för senare år. Detta regleras i varje delstats lagar.
2. Försöka reglera så att dubbelarbete undviks vid registerframtagning.

Även om en erkänd nationellt övergripande organisation ännu inte finns, finns likväl en genealogisk koordineringskommitté. Den har representanter för American Society of Genealogist, Association of Professional Genealogists, Federation of Genealogical Societies, Board of certification of Genealogists, Genealogical Society of Utah och NGS. Kommittén samordnar bl a konferenser.

Antalet medlemmar i NGS är idag omkring 5000. För tio år sedan var antalet omkring 2000. 80-årsjubileum skall firas nästa år. Man ordnar föredrag i Washington-området och har 2-dagarsmöten en gång om året. Det senaste - det andra i ordningen - hölls den 15 - 16 maj i Indianapolis i Indiana och samlade omkring 850 deltagare. NGS ger ut en kvartalsskrift och ett nyhetsblad (newsletter). Som sitt bidrag till 200-årsjubileet tar NGS fram ett register. Årsavgiften är \$ 25.

DELSTATSFÖRENINGAR

Av delstatsföreningarna har "Connecticut genealogical Society" 6000 medlemmar. Föreningen ger ut en kvartalskrift och har även ett lånebibliotek. Medlemsavgiften är \$ 17 om året.

Ohio state genealogical society ordnar bl a årliga 2-dagarskonferenser.

LÄNSFÖRENINGAR

Prince Georges county genealogical society i Maryland bildades 1969. Föreningen hade ca 50 medlemmar 1973 och kom 1981 upp i 380 medlemmar. Medlemsavgiften är \$6 om året.

Medlemmarna i denna, som i så många andra lokala föreningar, har i stor utsträckning sina "rötter" i andra delar av landet. Detta betyder att föreningsarbetet måste både

- tillgodse lokala intressen och
- ge medlemmarna genealogiska uppgifter från andra trakter.

Det första sker genom bearbetning av lokalt material som sedan publiceras i föreningens skrift: "Prince Georges county genealogical society bulletin". Decembernumret för 1980 hade nr 4 i volym 12. Man har också tagit fram två böcker. Den ena gäller 1850 års folkräkning för det egna länet med register (tryckt i 500 exemplar). Den andra tar upp "Prince George's county records 1696-1702" F n håller man på med testamenten från länet och går då från äldsta tid. För att genomföra sådana här arbeten bildas kommittéer.

Det senare - ge medlemmarna genealogiska uppgifter från andra trakter - sker bl a genom föredragsverksamhet. Man bjuder in föredrags hållare med specialkunskaper från olika håll. Man har också viss biblioteksverksamhet.

I Montgomery county i Maryland är släktforskarföreningen en klubb inom den historiska föreningen "Genealogical club of the Montgomery County Historical Society".

FÖRENINGAR MED SPECIELL INRIKTNING

Vid sidan om de geografiskt bundna föreningarna, såsom stads-, läns- och delstatsföreningar, finns ett antal föreningar med annan inriktning. Så finns en polsk genealogisk förening, som är mycket aktiv i Chicago, två tyska genealogiska föreningar; den ena kallad "the Society of the Palatines to America", en amerikansk-canadensisk förening grundad 1973 i New Hampshire kallad American-Canadian genealogical so-

city och en judisk genealogisk förening. Härutöver finns föreningar som "Association for professional genealogists" och "Association for genealogical education".

MEDLEMSBLAD MM

Många av föreningarna ger ut kvartalsskrifter och nyhetsblad, varav några redan nämnts.

Till de mest ansedda kvartalsskrifterna hör NGS kvartalsskrift "The National genealogical Society's quarterly", TAG eller "The American Genealogist" utgiven av "the American Society of Genealogists", Connecticut-föreningens kvartalsskrift samt "Genealogical Journal", utgiven av genealogiska föreningen i Utah.

Två svenska, här i landet icke obekanta kvartalsskrifter, finns nämligen "The Swedish American Historical Quarterly" utgiven av "Swedish Pioneer Historical Society" i Chicago och den nyligen startade "Swedish American Genealogist" utgiven av Nils William Olsson.

En norsk skrift "Norwegian Tracks" utges av the Vesterheim Genealogical Center, the Norwegian America Museum i Decorah i Iowa.

I övrigt kan nämnas APG newsletter utgiven av "the Association of Professional Genealogist" samt "Genealogical Helper" utgiven av Everton Publishers i Logan, Utah.

DATORVERKSAMHET

De flesta föreningarna, åtminstone i Washington-området har haft ämnet datorer och släktforskning på sina föredragsprogram senaste året. Detta ämne har väckt stort intresse, vilket visat sig i mycket välbesökta möten. På ett av NGS ordnat sådant i Washington kom över 300 deltagare. På NGS möte i Indiana togs ämnet också upp. Då redovisade Paul Anderock resultatet av den enkät han gjort av datorintresset bland läsarna av hans tidskrift "Genealogical Computing", vilken omnämndes i SFN nr 11.

Flera av föreningarna har datorgrupper. Så har förut nämnda Montgomery -

klubb en "computer interest group". En nybildad sådan har också Minnesota Genealogical Society - en "computer genealogy special interest group". Den senare har bildats i samarbete med en "Apple-user-group". Krafter är igång för att bilda datorklubbar för släktforskare med anknytning till viss dator-typ bl a IBM persondator och Apple.

Kurser i datorer och släktforskning börjar också komma igång. En sådan - college-kurs - ordnas i Montgomery county i Maryland med början den 23 september.

Som tidigare nämnts startade en tidskrift "Genealogical computing" förra året. Den utkommer med 6 nr om året. Ytterligare en tidskrift har annonserats "The genealogical computer pioneer", vilken skall komma ut med 4 nr om året med start november 1982. Joanna Pcsay ligger bakom den nya skriften.

I Washington fick jag bl a se en släktöversikt framtagna med datorhjälp och utgiven i bokform. Det var "Descendants of Jasper Blake" av Carlton E Blake i McLean i Virginia. Den omfattade över 500 sidor.

ANSLAGSTAVLAN PÅ RIKSARKIVET

När man kommer in i rum 400 - mikrofilmsrummet på riksarkivet - finns alldeles när man kommit in en anslagstavla till höger. På denna har olika släktforskarföreningar satt upp sina meddelanden. Det kan vara roligt att se vad som finns på en sådan anslagstavla. Det visar något av den aktivitet som utvecklas.

Några nyhetsblad och motsvarande finns uppsatta. För "Federation of genealogical societies" är det deras nyhetsblad nr 10 från maj 1982 (volym 6), från Montgomeryklubben deras nyhetsblad "Line upon line" nr 8 från sept 1982, volym 2, från Nacogdoches Genealogical Society i Texas deras skrift "Acorns" nr 3 från augusti 1982, volym 3, från "Kyowva genealogical Society" i W Virginia deras skrift nr 2 1982 (volym 5) och från "Hamilton national genealogical society, Inc" deras skrift

nr 9 från september 1982 (vol 4). Hamiltonföreningen är en släktförening, som även välkomnar familjer med anknytning till släkten. Samtliga dessa skrifter är relativt unga, den äldsta är på sin sjätte årgång.

Härutöver finns meddelanden från American-Canadian Genealogical Society, från NGS och från Fairfax genealogical Club. Från NGS är det ett program för säsongens aktiviteter. Därur framgår bl a att man skall ha möten 6 och 20 november med föredrag om "Finding civil war ancestors", den 5 mars 1983 ett möte om NBS bibliotek och dess tjänster åt forskare. Den 5 februari tar man upp hur forskaren skall planera sin forskningstid och den 19 mars lyder ämnet "Colonial Dames of America and its program".

Härutöver finner man ett programblad med titeln "Free workshop of Genealogy" vari annonseras föredrag på "Bicentennial center" i Alexandria, Virginia. Tjänstemän på Riksarkivet är föreläsare. Fyra föredrag finns med, två på hösten och två på våren. Den 6 november kommer Janett Hargett, chef för "General Branch, Civil Archives division" på riksarkivet att berätta om "Land records for genealogists".

SLÄKTFORSKNINGENS INRIKTNING

Som hos oss talar man i USA om an- och släkttavleforskning men dessutom används begreppet linjeforskning. Resultaten av de tre typerna redovisas i respektive

1. Ancestors charts (antavlor)
2. "Genealogy charts" eller "Descendents charts" (släktavlor)
3. "Lineage charts" (linjetavlor)

För antavlorna, där man vanligen utgår från sig själv, används ibland hellre beteckningen "ancestors charts" än "pedigrees". Det senare ordet används vanligen då det gäller djurs (hästars, hundars) stamtavlor. Både i USA och England används dock ordet "pedigree" inom genealogin. I England har genealogiska föreningen där ett "National pedigree index".

För släkttavlor är det naturligt att utgå från immigranten.

Linjetavlorna är aktuella för den släktforskning som erfordras för medlemskap i de patriotiska föreningarna, då härstamning från vissa personer måste visas. Kraven på härstamning varierar. Strängaste krav har "the society of Cincinnati" som kräver att man skall vara ättling i rakt nedstigande led - manlig linje - till en av officerarna i "the continental army" under revolutionen. Sedan finns varierande grader av krav både vad gäller personen man skall härstamma från och härstamningen. En del krav på personen är så svaga att man skämtar om att det räcker att man haft en förfader som räckt någon i "the colonial troops" ett glas vatten när de passerat förbi. Men linjen till denne förfader måste kunna visas. En rent manlig linje krävs långtifrån alltid. I de flesta fall accepteras dock inte en adoption i linjen.

Tidigare har släktforskningen till stor del varit inriktad på linjeforskning. I dag har denna typ av forskning förlorat en del av sin attraktionskraft. Man intresserar sig i stället för frågor av typ vad är det som gör mig till den jag är i dag och kommer därmed in på ren antavleforskning. Man söker efter så många anor som möjligt.

LEGITIMERADE SLÄKTFORSKARE

Som nämnts finns i USA möjlighet att få intyg på att man är släktforskare med viss grad av kunnighet. Intyget berättigar individen att tillfoga några bokstäver efter sitt namn CALS, CGRS eller CG, vilket anger graden av kunnighet. Det är det förut nämnda rådet "Board for certification of genealogists", som står för dessa intyg. Rådet består av 12 - 15 släktforskare, vilka är allmänt respekterade som släktforskare. Tre grader av kompetens särskiljs.

CALS, vilket står för "certified american lineage specialist" är lägsta graden. Den visar att man kan ta fram linjetavlor. För CGRS eller "certified genealogy records specialist", vilket är nästa grad, krävs att man kan läsa den gamla stilen

och känner till vilka arkivalier man skall söka i och var man skall finna dem. Högsta graden är CG eller "Certified genealogist". Den visar att man har tillräcklig kunskap för att undervisa andra släktforskare. För denna grad får man sända in prov på sina arbeten till rådet för bedömning. Legitimationen gäller för en 5-årsperiod och måste sedan förnyas. En CG måste således efter fem år sända in nya arbeten till rådet för bedömning eller stryka bokstäverna CG efter sitt namn. För ett intyg om CALS får man f n betala \$ 35.

UTBILDNING AV SLÄKTFORSKARE

Alla nya släktforskare rekommenderas starta med att gå med i en förening och gå igenom en grundkurs i släktforskning.

Kurser ordnas bl a med anknytning till "high school" och "college". Som exempel angavs att i Washingtonområdet gavs sådana kurser på kvällstid kl 7 - 9 omfattande 12 gånger om två timmar på high school och 9 gånger om två timmar på college. Två av gångerna ägnades studiebesök, den ena på riksarkivet och den andra på kongressbiblioteket. För en sådan "high-school" - kurs fick deltagarna betala \$ 12 per timme. Minst 10 deltagare krävdes.

Som kursbok användes Val D Greenwoods bok "The Researcher's guide to American Genealogy (Genealogical Publishing Co Inc, Baltimore 1974) Den lånades ut till deltagarna, men det visade sig att de flesta köpte den efter avslutad kurs.

Genealogiska kurser finns vid en del universitet avsedda bl a för biblioteksfolk.

Vid riksarkivet - rum 410 - ordnas den 16-19 november en introduktionskurs till forskning i arkiv. Avgiften är \$ 75 per person.

ARKIVALIER

De viktigaste arkivalierna på riksarkivet är folkräkningshandlingarna, militära handlingar, skeppslistor och federala landhandlingar. Till detta kommer andra handlingar i delstaterna, länen och städerna - civila och kyrkliga. Jag skall här begrän-

sa mig till folkräkningshandlingar och skeppslistor.

FOLKRÄKNINGSHANDLINGAR

Federala folkräkningar har i USA ägt rum vart tionde år från 1790. De första är relativt fattiga på detaljer och ger inte så mycket. Först 1850 börjar de bli mer givande. 1890 års folkräkning förstördes till större delen genom brand 1921. Senast frisläppta är den från 1910.

Folkräkningarna finns på mikrofilm. De äldre finns även i bokform med register. Folkräkningen år 1900 omfattar omkring 1800 rullar 35 mm film och registret till densamma 7800 rullar 16 mm film. 1910 års folkräkning omfattar likaledes omkring 1800 rullar. Register till denna finns endast för 21 stater nämligen Alabama, Arkansas, Californien, Florida, Georgia, Illinois, Kansas, Kentucky, Louisiana, Michigan, Mississippi, Missouri, Nord Carolina, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, Syd Carolina, Tennessee, Texas, Virginia och Väst Virginia. Registren omfattar 4600 rullar. Riksarkivet kommer inte att ta fram ytterligare register. Registren går delstatsvis så man behöver inte på förhand känna till var i en delstat sökta personer bodde.

Rullarna kan köpas och kostar fn \$ 17 per rulle, vartill kommer 5 % om de sänds ytledes och 15 % om de sänds per flyg till Europa.

I riksarkivet i Washington DC rum 400 finns en uppsättning rullar jämte 90 läsapparater. Rullarna finns i utdragbara lådor i plåtskåp och man får själv gå och hämta fram önskad rulle, men får ej själv lägga tillbaka den. Den skall läggas ovanpå resp skåp. När jag var där - en lördag - öppnade man kl 0845. Alla apparaterna var upp-tagna kl 1140 och kölista påbörjades. Vid 2 - tiden var det två timmars väntetid.

Filmrullar finns också i filialer till riksarkivet och för lokala områden bl a i en del offentliga bibliotek, som också har läsapparater. Här i Sverige har Emigrantinstitutet i Växjö ett stort antal rullar från folkräkningen år 1900, men

inga register.

I 1910 års folkräkning letade jag efter en August Beckman, som år 1900 hade bott i de Kalb city i Illinois. Efter som register finns (på film) för hela Illinois, gick jag först in i registret och fann att han fanns i distrikt nr 21 (ED 21 eller Enumeration District 21) i de Kalb county och där fått fått numret 323. Jag letade rätt på rullen med detta distrikt (katalog finns) och hittade honom och hans familj på angiven plats. Jag fick veta att han var 55 år och varit gift i 30 och att han fått medborgarskap 1888 jämte uppgifter om yrke och adress samt motsvarande för hustru och barn.

För att gå in i registret fick jag först översätta namnet Beckman till Soundex-coden, vilket gav B 255. Med denna siffra kunde jag under Illinois hitta önskad rulle med register.

Jag sökte också efter några släktingar i New York i 1910 års räkning. Efter som register saknas för denna stat fick jag utnyttja de uppgifter som jag hade från 1900 års folkräkning om var de bott - 4de Avenyn i Brooklyn - Kings county. Jag fick först leta i beskrivningar av distriktet efter 4de Avenyn i Brooklyn (filmrulle T1224 nr 35) och fick på så sätt fram distriktnumret (ED 32). Med detta nummer kunde jag i katalogen sedan finna rätt rulle i räkningen. (T624 nr 955). Tyvärr hade de jag sökte tydligen flyttat mellan år 1900 och 1910, de fanns inte på sin gamla adress.

Jag letade sedan i registren till 1900 års folkräkning och fann en del släktingar, som jag sedan kunde hitta i folkräkningshandlingarna. Jag visste på förhand att de troligen passerat Minnesota - där jag hittade dem - på väg till västkusten (Oregon/Washington). Jag hade dock inga konkreta uppgifter om när de varit i Minnesota eller var där.

SKEPPSLISTOR

Skeppslistor finns för atlantstäderna Boston, Philadelphia, New York m fl. De innehåller uppgifter om passagerarna på de emigrantfartyg som anlänt och ligger för varje stad i tidsordning efter ankomst, skepp efter skepp. För vissa städer och tider finns register. Skeppslistor och personregister finns på mikrofilm.

För Boston finns register för passagerarna i de skepp som anlänt perioden 1848 - 1891. För New York däremot finns register endast för perioderna 1820-46 och 1897-1943. För 1880-talet då många svenskar utvandrade finns således inga register till New York vilket var den hamn dit de flesta ankommit. För äldre tid finns i en del fall skeppslistor redovisade i bokform med register. Nils William Olsson har publicerat två böcker om svenskar som anlänt perioden 1820-50, den ena gällande New York och den andra övriga hamnar.

ARKIV OCH BIBLIOTEK

I kongressbiblioteket i Washington DC finns på andra våningen i Thomas Jeffersson - huset ett stort genealogiskt lärum (local history and genealogy room) med litteratur för de olika delstaterna och i någon mån även Europa. I lärummet står även inbundna årgångar av några släktforskartidskrifter. Från Sverige finns på hyllan för skandinavisk litteratur Elgenstiernas ättartavlor 1-9, Sveriges adelskalender 1980, Anreps Svenska Adels ättartaflor 1-4 samt Carl Erik Johansson "Cradled in Sweden" och inget mera.

Från Norge fanns bl a en liten skrift på 16 sidor om "How to trace your ancestors in Norway" utgiven av norska UD år 1959.

Från England fanns bl a Genealogist's Magazine inbunden t o m 1976 samt Burke's adelskalender från 1970.

I lärummet fanns också ett kortregister upplagt på släktnamn.

I entréen till lärummet finns en stor antavla för George Washington. Lärummet är öppet till kl $\frac{1}{2}$ 10 på vardagskvällarna och mellan 1 och 5 på söndagar.

De senaste släktforskartidskrifterna finns i en nyare byggnad tvärsöver gatan (Independence Ave) Där måste dock varje skrift beställas fram. Enligt kortregistret fanns där även Släkt och Hävd, som angavs utkomma med 3 nummer om året. Även den norska släktforskartidskriften fanns.

Riksarkivet - the National Archives - är en stor institution. Jag begränsade mig till att besöka deras sal 400, dvs läsrummet för mikrofilm. Det är öppet alla vardagar till kl 10 på kvällen och till kl 5 på lördagar. Dominerande i mikrofilmrummet är läsning av folkräkningshandlingarna (census) på mikrofilm. Men även vissa militära handlingar och skeppslistor finns där på mikrofilm. I salen finns även ett litet referensbibliotek, där man bl a finner folkräkningsmaterial tryckt i böcker, t e "Virginia census 1810", "Vermont 1850 census", "Wyoming 1880 census index" och "Idaho territory federal population schedules and mortality schedules 1880". Flera register till folkräkningar har tagits fram av ett företag "Accelerated Index". Möjligen kan detta företag komma med ytterligare register till 1910 års folkräkning. Mormonerna har tagit fram register till 1850 års folkräkning, vilket enligt min sagesman inte varit helt lyckat. Register gjorda av de historiska föreningarna ansågs mycket bättre. Enligt SFN nr 10 sid 14 har ett projekt nyligen dragits igång för att åstadkomma ett nationellt personregister till 1910 års folkräkning.

Mormonerna har förutom ett huvudbibliotek i Salt Lake City ett antal satellitbibliotek - branch libraries. Två sådana finns i Washingtonområdet, ett i Maryland och ett i Virginia. Dessa bibliotek har möjlighet att låna filmer t e på svenska kyrkböcker från Salt Lake City. Man betalar f n \$ 2 1/4 för att låna en film för 2 veckor. För ytterligare \$ 1 kan man förlänga lånet på 6 månader. Betalar man ytterligare \$ 3 kan man behålla filmrullen på obestämd tid. Detta kan jämföras med de \$ 17 det kostar att köpa en filmrulle från riksarkivet i Washington DC.

På stadsbiblioteket i Boston (public library) finns en forskningsavdelning med bl a en avdelning "Social sciences", en "microtext department", och en "government document department", vilka kan ha intresse för en släktforskare. På avdelningen för "social sciences" finns bl a en mängd böcker med sammanställningar av s k "vital statistics" dvs uppgifter om födda och döda i olika städer i New Englandstaterna, främst Massachusetts. Till en del är de försedda med register.

De gå i allmänhet inte längre fram än till 1850. I "microtext department" finner man riksarkivets filmer på passagerarlistor och register till dessa samt folkräkningsmaterial fram t o m 1880. För senare folkräkningsmaterial - år 1900 och 1910 - hänvisas till "The Federal record center" som finns i Waltham, vilket ligger strax utanför Boston. I Boston finns också ett av presidentbiblioteken, det för John F Kennedy. I "government document department" finns bl a folkräkningsuppgifter men endast i form av statistik.

New England historical society är en av de historiska föreningarna. Den har ett mycket stort (300.000 volymer) och väl ansett bibliotek i Boston med tonvikt på New England - staterna. Deras intresse koncentreras dock till äldre tid - fram till omkring 1850. De har endast öppet under dagtid, fram till kl 17.

AVSLUTNING

Det har varit intressant att se vilken aktivitet som i USA utvecklas inom släktforskningsområdet på föreningssidan och den ändrade inriktning forskningen fått - från att bevisa att man var ättling till någon på 1700-talet för att få vara med i någon patriotisk förening till ett allmänt sökande efter sina "rötter". Intressant är också att se med vilket intresse datoranvändningen för släktforskning mötts - möten med datoranvändning har samlat rekordmånga deltagare och särskilda specialgrupper för datoranvändning har bildats inom släktforskarföreningar. Det skall bli intressant att se vilka spår detta kommer att sätta i släktforskningen. Så värst mycket längre än vi har de inte kommit idag, men de har större bredd.

Intressant också är att se de möjligheter som finns till släktforskning i USA och särskilt då de källor som kan ha intresse för svenska emigrantforskare. De mest lättillgängliga källorna är folkräkningsuppgifterna och passagerarlistorna. Men härutöver finns också en omfattande litteratur, där man kan hitta en del. Åker man över till

Amerika bör man passa på tillfället till släktforskning - en del material är mycket lättillgängligt, men man måste veta vart man skall vända sig för att finna vad. Och man behöver inte åka ända till Salt Lake City. Redan i Washington DC finns mycket att hämta och även på biblioteket i Boston och troligen även på det i New York.

Och vad av intresse saknas i dessa bibliotek ?

Med gemensamma ansträngningar kan vi säkert göra det lättare att hitta en svensk i USA som den i inledningen nämnde guldgrävaren Joseph Wilson och många andra.

PO.

Här hemma kan diskuteras hur vi bättre skall kunna tillgodogöra oss folkräkningshandlingarna från år 1900 och 1910 samt skeppslistorna. Emigrantinstitutet i Växjö har ett omfattande filmmaterial från folkräkningen år 1900 men inga register till detta, vilket gör det svårt att utnyttja materialet. För 1910 års folkräkning finns ännu inget material i landet. Inköp av register till 1900 års material blir dyrt, rullarna är många. Skall vi, som föreslagits, i stället försöka göra egna register till detta, ev. tillsammans med norrmän, danskar och finländare ? Detta går att göra men kräver en stor samlad insats av frivilliga. Skall intresserade försöka att träffas och diskutera möjligheterna ?

+ + + + +

ENGELSKT NYHETSBLAD OM DATORER I SLÄKTFORSKNINGEN

Första numret av tidigare aviserat nyhetsblad om datorer i släktforskningen har utkommit. Det har titeln "Computers in genealogy" och omfattar 16 sidor + omslag i A5 format och ges ut av the Society of Genealogists i London.

Skeppslistor finns för perioden 1820-69 både på landsarkivet i Göteborg och i Växjö men inga senare. Om register till dessa finns vet jag ej.

Nyhetsbladet har ambitionen att ta upp frågor gällande allt från inköp av persondator (genomgående kallad mikro) för amatörsläktforskaren till behandling av genealogiska uppgifter i dator för den professionelle.

Vad ger skeppslistorna och folkräkningshandlingarna den svenske forskaren ? Skeppslistorna kan ge bekräftelse på att emigranten verkligen anlät till USA - för många emigranter finns bara en anteckning om emigration och man har inga ytterligare uppgifter om emigranten i det nya landet. Skeppslistorna kan också ge en anvisning om vart i det nya landet emigranten avser besöka sig om detta inte tidigare är känt. Folkräkningshandlingarna från år 1900 ger möjlighet få en säker uppgift om var emigranten var bosatt då. Genom personregister behöver man inte på förhand veta exakt var emigranten bodde. Det går att leta sig fram delstat efter delstat. Denna folkräkning är den första man kan hoppas finna alla de emigranter som emigrerade på 1880-talet, då den stora emigrantströmmen från Sverige satte in.

Första numret innehåller väsentligen referat från föredrag hållna vid det seminarium om datorer och släktforskning som hölls i London den 19 juni jämte den diskussion som där ägde rum.

Sju föredrag tas upp, vilka alla behandlar olika större eller mindre projekt. Fyra av dessa har genomförts på stordator och tre på persondator. Tre av projekten berör framtagning av personregister till arkivalier (1861 års folkräkning, giftermål (omfattande 55.000 giftermål) och något ej angivet). Tre av projekten innehåller moment med framtagning av an/släkttavlor. Ett gäller en genealogisk databas.

CF Reynolds berättar om sin genealogiska databas på stordator. Reynolds är forskare på heltid vid Brunel University och tar fram datorspråk för folk som saknar kunskap om datorer och vill arbeta med dåligt strukturerade uppgifter. För att pröva ett sådant språk (CODIL) har han som ett av flera tillämp-

En tredje uppgift att diskutera är hur all den litteratur som finns med genealogiskt intresse skall göras mera tillgänglig. I Växjö och Karlstad finns en hel del litteratur, men vad som finns är otillräckligt känt.

ningsområden valt släktforskning. I databasen som upptar 5000 individer finns ett register (dagbok) över uppgifterna för varje enskild person. Utskrifter ur databasen görs på papper. Reynolds beklagar att utskriften av hela databasens innehåll inte finns på mikrofilm, men tror inte att särskilt många släktforskare har egen läsapparat för film.

Reynolds har använt databasen för studier av personer med släktnamnet Phipson - han har 450 sådana personer - och för studier av "nonconformists" i Aylesbury. Han har också sett på alla bondefamiljer inom ett 10x10 km stort område i Hertfordshire med användning av folkräkningarna 1841, 51, 61, 71 och 81. Detta anger han är något som endast är möjligt genomföra när man har datorhjälp. Förutom folkräkningsuppgifter har Reynolds använt andra källor såsom församlingsuppgifter, testamenten, handelslexikon, tidningsartiklar mm.

Med databasens hjälp har han tagit fram biografier för enskilda personer och stegvis tagit fram antavlor. Han har också tagit fram listor som han sänder kollegor släktforskare och listor som han använder vid besök på St Catherines House i London, där centralt en stor mängd arkivmaterial finns förvarat.

Reynolds nämner några problem han stött på som man kan klara i hans databas men inte i konventionella system. Väsentligen härrör problemen från att konventionella system kräver strukturerade uppgifter medan släktforskningsuppgifterna ofta är ostrukturerade; det är bl a olika längd på uppgifterna. Som exempel anger han en födelseuppgift - oä dotter till hans hustru före giftermålet; far mannen NN- och en yrkesuppgift med flera yrken angivna samt datum angiven med ord t e "Lady Day, 1432". Det är svårt få in nämnda uppgifter i kodad form.

Inledningsvis startar Reynolds med några ord om vad man kan göra på en persondator och tar upp fem områden:

1. Ordbehandling som hjälp vid läsning av svåra äldre texter och vid besvarandet av brevfrågor. För det förra är det av värde att få snygga mellanutskriften och för det senare kan det bl a vara till hjälp att lätt kunna föra in beskrivning-

ar som behövs i många brev.

2. Enkel sortering, t e personregisterframtagning till böcker om 600 sidor och med 3000 namn.
3. Register till diverse uppgifter med en rubrik
4. Behandling av strukturerade filer.
5. Framtagning av antavlor mm.

Evelyn Kenward berättar om sitt projekt med framtagning av personregister till 1861 års folkräkning på stordator (ICL 2904). Redogörelse för detta finns i SFN nr 6 sid 11.

D Hayes har tagit fram ett vigselregister omfattande 55000 namn, vilka lagrats på diskett. Datorn kallas Rair black box och har 64 k primärminne och två diskettenheter samt skrivare. Programmen är gjorda i Fortran med komplettering i assembler. Hayes får plats med 4000 vigslar per diskett. En sökning efter ett namn i hela registret tar 20 minuter. Programmet klarar vissa stavningsvariationer.

IR Harrison har också prövat persondator (Apple och Pet) Han har gjort enkla sorteringsprogram. För sitt register har han använt en variant av Soundex-koden. Han tror inte på alfabetiska listor för engelska namn med alla dess stavningsvarianter. I övrigt framför han att den tekniska utvecklingen nu går så fort att man måste börja tänka på nationella register omfattande alla arkivalier. Han säger också att en sak han lärt sig är att det är svårt att standardisera. Alla utrustningar ställer olika krav. Vad han vill ha är ett register så man vet vem som gör vad inom datorområdet. Han avslutar med en uppmaning att sluta tänka på datorn som något mystiskt för nästa århundrade. Den finns här idag. Den är ett nutida verktyg. Låt oss använda den.

T Hughes använder en liten persondator Acorn Atom och har hjälptsin fru som släktforskar med sorteringsprogram samt program för framtagning av an- och släkttavlor. Släkttavlorna framtas dock stegvis, en nivå i taget. I antavlan kan 5 generationer tas med. Vid lagringen av personuppgifter ges varje individ ett fyrsiffrigt nummer. Hughes betonar nödvändigheten av en skrivare, pappers-

utskrift är ett måste.

J Welford inleder med att säga "underskatta inte problemen". Han har arbetat med länkning av personuppgifter under 8 år. Han pekar på att de som arbetar med släktforskning för medicinskt ändamål har det enkelt i jämförelse med oss andra släktforskare. De förra arbetar mest med levande personer medan för oss andra huvuddelen är döda. Welford har för sin doktorsexamen vid "the open university" satt upp en databas grundad på folkräkningarna 1851, 61 och 71 och en del uppgifter ur kyrkböcker; allt gällande en viss församling. Han har sedan länkat uppgifterna person till person, familj till familj och på så sätt fått en befolkningsdatabas. Programmen är framtagna för stordatorn ICL 2980. Cobol-program samt en databas, IDMS, har använts.

Gerard Fitzgibbon har använt en persondator med 64 k primärminne. Han har koncentrerat sig på att ta fram och skriva ut "family trees". Han ser detta som försök att undersöka vad som kan göras. Ett stort behov av standardisering anser han föreligga och ägnar halva sitt föredrag åt detta.

I diskussionen framkom bl a att man sökt kontakt med mormonerna, men funnit att dessa gärna vill ha information om vad som görs men vill själva inte lämna något i utbyte. De satte igång för 20 år sedan och publicerade då detaljer i sitt system, varför man ansåg att där inte kunde finnas så mycket nytt att lära sig. Olika åsikter framfördes om behovet av standardisering. Att idag kräva standardisering är som att sätta vagnen framför hästen var en åsikt som fördes fram. I dag behöver folk framför allt kunskap om hur man skall kunna använda persondatorn, vilka program som finns etc. Behovet av standardisering kommer senare. Snart kommer vi att ha tusentals släktforskare med datorer, som vill göra små enkla saker som listning och ordbehandling. Föreningen måste hjälpa sina medlemmar med detta.

Avslutningsvis tog man upp namnen på dem som ville hjälpa till i diskussion om standard och de som ville hjälpa andra att komma igång. Man skulle få möjlighet att disponera föreningslokalen för möten i egenkap av "interest group" Man satte

också upp en "Advisory panel" för att behandla frågor rörande arkiv och datorer.

33 av de vid mötet närvarande hade en persondator, 24 avsåg skaffa en och 13 hade tillgång till större datorer. De vanligaste persondatorerna var BBC modell B (12 st), Sinclair (7 st), Pet (6 st), Apple (5 st) och Tandy (5 st), Acorn Atom och Commodore Vic 20 ägdes av vardera en av de närvarande.

PO

+ + + + +

HISTORISKA DATABASEN

i Stockholm arbetar oförtrutet vidare. Man för över uppgifterna i rotmansarkivet 1878-1926 i datorläsbar form. Rote 1 (gamla stan) är nu rättad och klar. Brännkyrka med 3 rotar (rote 32-34) är också klar. Till våren blir rote 16 på söder klar. Den omfattar del av Maria församling.

Uppgifterna i rote 1 har redan använts i flera studier. I en undersöks hushållen i kvarteret Perseus m a p ålderspyramider från 1880 till 1920, var personerna är födda och hur de flyttat. Man har också tagit fram ett "presentationspaket" där man valt ut en person - Johannes Segerborg - och visar vilka uppgifter man i rotmansarkivet får fram om denne och hur man sedan kan gå in i materialet från demografiska databasen i Umeå och få uppgifter om personens förfäder på 1800-talet i Fleninge fs i Skåne, som är en av demografiska databasen i Umeås första sju försöksförsamlingar.

Historiska databasen har haft kontakt med Stockholms skolor - historiska databasen och skolorna hör till samma administrativa enhet i Stockholm - för att ge dessa möjlighet att utnyttja databasens material. Bl a har man haft lärardag med 25 historie/gymnasielärare och har kontakt med Åsö gymnasium.

Tidenanger man är ännu inte mogen för släktforskare att ta ut uppgifter från databasen. Program saknas och materialet är ännu inte ord-

nat så att man på ett ekonomiskt sätt kan ta ut uppgifter om enskilda personer. Det kommer att dröja ytterligare någont år, kanske två innan släktforskarna kan få denna möjlighet. Man hoppas att om två år få egen dator. I dag arbetar man med Stockholms Data-central, QZ.

En artikel om databasen fanns nyligen i Dagens Nyheter (1982-11-09) och finns i sista numret för året av Släkt och Hävd. I DN hade artikeln rubriken "En guldgruva för historiker". I SFN har databasen tidigare omnämnts i nr 4 sid 14 och nr 6 sid 21.

PO

+ + + + + + + + + + +

DATATEKNIK PÅ BIBLIOTEKEN

Våra bibliotek vill inte bara låna ut böcker till oss de vill också hjälpa oss att "ta reda på" olika uppgifter. Mot bakgrund av den sistnämnda uppgiften har vid stadsbiblioteket i Halmstad startats ett datorbaserat informationssökningsprojekt med Lillemor Widgren som projektledare. Projektet har nu pågått i drygt ett år. Till biblioteket är anskaffats terminal (ca 12000 kr) med vars hjälp man över telefon kan komma i kontakt med ett antal databaser och söka i dessa. Bland databaserna finns i SFN nr 10 omnämnda TTs nyhetsdatabank men även sådana med byggdokument, rättsdata mm. Någon databank med arkivmaterial finns ju ännu inte bortsett från Demografiska databasen i Umeå och till den har vi släktforskare ju ännu inte lyckats få ansluta en terminal av någon anledning. Redan vid vårt besök vid databasen våren 1981 ställdes frågan. I bibliotekariernas facktidsskrift Bibliofack nr 17 redogörs närmare för Halmstadsprojektet och tas upp frågor med anknytning till detta. I Bibliofack nr 19 finns reportage från amerikanska bibliotek.

PO

+ + + + + + + + + + +

NY FORSKARSAL KLAR I VADSTENA 1 OKTOBER 1984.

Svårigheter närmaste åren

För landsarkivet i Vadstena byggs nu nya lokaler i fästningsvallen. Inflyttning beräknas börja i januari 1984. Den nya forskarsalen beräknas bli öppnad först 1 oktober samma år. Under år 1983 kommer forskarpersonalen att förbereda flyttningen bl a genom att försöka få arkivalierna i flyttbart skick. Då detta kommer att ta rätt mycket tid måste forskarna räkna ned vissa inskränkningar i servicen.

Under perioden januari till juni 1983 kommer forskarsalen att vara stängd måndagar. Ev kan tiden bli förlängd. Under 1983 kommer brev med forskarförfrågningar att ytterst restriktivt besvaras. Visningsverksamheten kommer också att inskränkas. När flyttningsverksamheten kommer igång 1 januari 1984 måste man räkna med störningar i forskarsalen p g a att transportvägarna för böckerna kommer att bli besvärliga.

En görs omkring 6000 forskarbcsök om året vid landsarkivet i Vadstena. I de nya lokalerna skall sammanföras 20.000 hyllmeter arkivalier från tre olika byggnader i Vadstena. Den nya forskarsalen kommer att få dubbelt så många platser som den nuvarande.

PO

+ + + + + + + + + + +

KORTA RAPPORTER FRÅN ...

FALKENBERG

Biblioteket i Falkenberg är inrymt i samma hus som en relativt ny gymnasieskola. Själva biblioteket ligger i markplanet. För släktforskarna är ordnat ett relativt stort rum en trappa ner. Man kommer dit ner genom en dörr som låses upp av bibliotekspersonalen. Där finns tre läsapparater av typ Dokumat, en anslagstavla, filmförteckningar samt uppställda på hyllor ca 300 filmer. Filmerna täcker kyrkböckerna för Falkenberg med omgivande församlingar samt en del domböcker mm.

Vid beställning av film från länsbibliotek får man betala 2 kr per rulle. En relativt livaktig släktforskar-klubb finns. Den har dock inga möten på biblioteket.

VARBERG

Biblioteket i Varberg är inrymt i en relativt ny byggnad invid teatern. Där finns ett relativt stort rum ordnat för släktforskarna i samma plan, som biblioteket i övrigt, markplanet. Där finns 3 läsapparater av typ Doku-mat. Vid mitt besök var dock en av dem borttagen. Uppställda på hyllor fanns boremot 300 filmer gällande huvudsakligen kyrkböckerna för Varberg med närmaste omnejd. Man får betala 2 kr per film vid beställning från länsbibliotek.

PO

+ + + + + + + + + + + + +

ETT HALVT STEG FÖRE

SFN har som mål bl a att försöka vara rykande aktuell. I förra numret hade vi tyvärr kommit ett halvt steg före i utvecklingen beroende på ett missförstånd - vilket vi beklagar. I förra numret angavs att landsarkiven skulle införa avgifter för svar på brevförfrågningar och att dessa skulle införas vid en viss tidpunkt och baseras på ett visst timpris. Det har visat sig att något beslut om tid och storlek på avgiftsbeläggningen ännu inte föreligger, vilket snabbt påpekades i brev från landsarkivet i Vadstena. Uppgiven avgift och tidpunkt var tydligen räkneexempel. Däremot är det riktigt att regeringen i förordning från 3 juni 1982 givit riksarkivet och landsarkiven rätt att ta betalt (SFS 1982:382).

Förordningen har följande lydelse: "Regeringen föreskriver följande: Riksarkivet och landsarkiven får ta betalt för sina svar på skriftliga forskarförfrågningar enligt grunder som beslutas av riksarkivet efter samråd med riksrevisionsverket. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1982."

Vid förfrågan på riksarkivet säger man idag att man räknar med att

en arbetsgrupp nu skall tillsättas. Problemen för arbetsgruppen bedöms inte bli särskilt svåra. Från 1 juli 1983 skulle det vara möjligt införa sådana avgifter.

Att avgifter kommer att införas synes ganska troligt.

PO

+ + + + + + + + + + + + +

FORTSÄTTNINGSKURS FÖR KURSLEDARE I GÖTEBORG

Under veckoslutet 24-25 september samlades ett antal mer eller mindre garvade kursledare i släktforskning i Göteborg för att i regi av VSGF och GF genomgå en fortsättningskurs för kursledare och förhoppningsvis lära oss något nytt och byta erfarenheter. Bland deltagarna var Ullagreta Carlsson, som en tid hade 17 kurser på gång samtidigt och andra deltagare som ännu inte haft någon kurs. Spännvidden i erfarenhet var således stor. Den geografiska spridningen var inte så stor. De flesta kom från Västsverige. Enstaka deltagare kom från Skåne, Småland, Östergötland och Härnösand. För värdskapet stod Johan von Sydow och VSGF, men även GFs riksledning var representerad av Erik Thorell m fl.

Programmet var digert och omfattade visning av Göteborgs landsarkiv (GLA) och föreläsningar i skilda ämnen såsom av Per Clemensson om arkivens förslitning och konservering av arkivalier och om registreringen vid GLA. Sedan gav docent Lars Ljungmark en nyttig genomgång av källkritik och historisk metodik. Vidare hade Rolf Ekelund en genomgång om hur man gör hembygdsböcker, överlantmätare Sven Bergentz om lantmäterikartor, Arvid Lundbäck om organisation av anor och antavlor och dessas läggande på data och Johan von Sydow om genealogisk litteratur. Hela programmet var välmatat och nästan litet väl omfattande, ty en av de goda sakerna med en sådan här sammandragning är ju de fria diskussionerna och erfarenhetsutbyte som äger rum vid kaffe-pauser och måltider. För sådant var tiden litet knappt tillmätt. Det hade

nästan varit värdefullt att sprida ut kursen över en dag till för att få tid med mera diskussioner. Men då hade det nog blivit väl kostnadskrävande. Det är inte billigt att bo borta. I det stora hela var deltagarna mycket nöjda och förhoppningsvis har våra elever i skilda delar av landet också nytta av en sådan kurs som ger kursledarna litet nya idéer.

Elisabeth Thorsell

+ + + + +

FRYKSÄNDES KYRKBÖCKER NU I BOKFORM

Kulturnämnden i Torsby kommun har gjort en välgärning mot släktforskarna genom att låta trycka - stencil - de avskrifter av Fryksändes födelse- och vigselböcker som Knut Malmström gjort. De börjar 1707 och fortsätter för vigda ända till 1860 och för födda till 1765. De är uppställda kronologiskt precis som i kyrkböckerna. För födda finns uppgift om födelsedatum, namn, bostadsort och föräldramas namn men inga faddrar. För vigda finns uppgift om datum för vigseln, kontrahenternas namn och bostadsort. I volymerna finns också en karta över berörda socknar, vilka förutom Fryksände är Östmark, Vitsand och Lekvattnet, vilka senare tillhört Fryksände. Stenciltrycket har skett hos Kay Leino i Sunne, känd för tryckningen av domboksutdragen för Fryksdals härad. Fryksändevolymerne kostar 35 kr/st och kan köpas från Torsby Kulturnämnd, Box 504, 68500 Torsby.

Elisabeth Thorsell.

+ + + + +

GRAVSTENSINVENTERING

I början av oktober månad besökte jag Gunnarps kyrka i Halland och hittade på kyrkogården bl a gravstenar med följande inskrifter:

Här förvaras den förgängliga delen af Andreas Swensson från No 2 Kier-

nebygd.

Född d 15 sep 1779

Död d 25 dec 1842

Es 57.2

+++

Här hvilar Stoftet af A.B.D från Toghult

Född 5/6 1790

Död 7/12 1846

Es 57.2

+++

Här hvilar Stoftet af L.C.S från Lönegärde

Född 1784 Död d 21/2 1841

Den redelige Sofver blott han väckes af Herran.

Mer blev det inte för mig den gången. Är det någon annan som har inventerat gravstenar i sommar ?

PO

+ + + + +

ÄRFTLIGA SJUKDOMAR OCH SLÄKTFORSKNING

I Forskning och Framsteg nr 7 1982 har Dr Stefan Nordström en artikel med rubriken "Kyrkböcker avslöjar ärftliga sjukdomar". Han nämner att var tionde människa förr eller senare drabbas av en allvarlig, ärftlig sjukdom. För att ställa diagnos och välja behandling krävs kunskap om hur sjukdomar ärvs och kommer till uttryck. Denna kunskap kan man få genom att spåra arvsanlagen bakåt i tiden. Han påpekar att tack vare de svenska husförhörslängderna kan många sjukdomar följas generation för generation i nära 300 år. Största möjligheterna att följa ger sjukdomar, som leder till svagsynthet eller blindhet, hörselnedsättning eller dövhet samt mentala utvecklingsstörningar. Släktforskning är tidskrävande, vilket gör det värdefullt att kunna utnyttja datatekniken. Han omnämner Demografiska databasens registreringar i Haparanda samt den speciellt för ärftlighetsforskningen bedrivna verksamheten i Jörn, där man registrerar material från Skellefteå.

Bland de sjukdomar som studerats med släktforskning som ett moment nämner han ledsjukdomen hereditär

pyrofosfatartropi, ögonsjukdomen HMD (hereditär maculadegeneration) (SFN nr 7 sid 13) och Sjögren Larsson-syndromet (SFN nr 7 sid 13). I höst har i Umeå tagits upp ett projekt för att spåra varianter av ögonsjukdomen retinitis pigmentosa.

Artikeln illustreras med bl a några bilder från registreringen av kyrkboksdata i Haparanda.

PO

+ + + + +

HEREDITÄR PYROFOSFATARTROPATI

Hereditär pyrofosfatartropati är en ärftlig form av en sjukdom som ytt-
rar sig i meniskförkalkning i led-
er, främst knäled, handled och rygg.
Förkalkningen består av kristaller
av kalciumpyrofosfatdihydrat, varav
namnet. Orsaken till kristallbild-
ningen är ännu ofullständigt känd.
Sjukdomen är allvarligare än den
icke ärftliga formen och börjar i
lägre åldrar. Den leder i stor ut-
sträckning till förtidspensionering.
i 50-årsåldern. Anders Bjelle, Åsa
Hagström och Stefan Nordström har
studerat sjukdomen och redovisat
resultaten i en artikel i Läkar-
tidningen nr 50 år 1981.

Den ärftliga pyrofosfatartropatin
är en sällsynt sjukdom. Den är
främst känd från Slovakien och
Sydamerika.

I Sverige har man på 1960-talet
funnit tre familjer med sjukdomen.
Samtliga härstammar från samma
församling i Kristianstads län.

En genealogisk studie har genom-
förts för att klargöra ärftlig-
heten och för att försöka få en
förklaring till sjukdomens före-
komst i Sverige. Familjemedlemmar
har intervjuats om släktskap, vilk-
et kompletterats med undersökning-
ar i kyrkoarkiv vid landsarkivet
i Lund och i mikrofilmade kyrk-
böcker tillgängliga vid länsbibli-
oteket i Kristianstad.

Detaljerade stamträd omfattande 3 -
4 generationer visas i artikeln för
de tre svenska familjerna med an-
givande av sjukdomsförekomst. Här-
jämte visas en översikt omfattande

8 generationer, som visar samband-
et mellan de tre familjerna.

Familjerna har sitt ursprung i någ-
ra byar i samma församling i nord-
östra delarna av Kristianstads län,
där deras förfäder funnits i minst
250 år. Man har i undersökningarna
funnit att stamfäder till två av
familjerna var bröder födda 1749
resp 1756. En av bröderna var gift
med en syster till en stamfar i den
tredje familjen. Troligen finns
fler släktsamband mellan familjerna
än de upptäckta. Några spår efter
invandrare har inte kunnat finnas.
Man anser dock att den mest sanno-
lika förklaringen till förekomsten
av sjukdomen är en inflyttning från
utlandet, men säger att det är te-
oretiskt tänkbart att en ny muta-
tion för sjukdomen uppstått i Sver-
ige.

Samtliga kända fall i utlandet har
kunnat konstateras ha gemensamt ur-
sprung i Europa. De högsta frekvens-
erna av sjukdomen har funnits i iso-
lerade grupper av conquistadorätt-
lingar på Chiloeöarna i Sydamerika
och hos ungerska invandrare i Slo-
vakien.

En omfattande släktforskning har
bedrivits för att analysera upp-
komsten av denna ärftliga sjukdom
och hur den ärvs. Svårt har varit
att finna alla samband mellan de
tre svenska familjer som har sjuk-
domen p g a det omfattande material-
et. Det framgår inte av artikeln i
Läkartidningen om man haft någon
nytta av anteckningar om sjukdom i
äldre kyrkböcker. Resultat från
invandrarforskning har inte kunnat
utnyttjas.

PO

+ + + + +

KULTURHISTORIA FÖR SLÄKTFORSKARE

Förre riksarkivarien Åke Kromnov
framhöll i samband med den inter-
nationella arkivveckan 1979 "att
man från arkivhall är glad för al-
la släktforskare" men "att man
skulle bara ännu gladare om släkt-
forskarna kunde bredda sitt intres-
se för arkivalierna och inte som
nu endast använda 10 - 15 % av ma-
terialet till bristningsgränsen".

Jag tog upp detta i en artikel i SFN (nr 4 sid 8) och försökte se varför det var på detta sätt, om det finns anledning att söka ändra på det och vad man i så fall skulle göra. Jag konstaterade att när en släktforskare väl gått igenom kyrkböckerna, som ju alltid måste vara det primära materialet i all släktforskning, är det av stort intresse att kunna gå vidare och studera annat arkivmaterial för att komplettera och bredda bilden av de släktingar han/hon funnit. Bland de åtgärder som måste till för att möjliggöra denna breddning angavs

att ge information om detta andra material genom bl a förteckningar och handböcker och

att ta upp det i fortsättningskurser för släktforskare.

Jan Garnet bidrar till att ge information om delar av detta andra arkivmaterial genom sin nya bok "Kulturhistoria för släktforskare". Boken har underrubriken vägledning till arkiv och litteratur, museer och hembygdsgrändar.

Jan Garnet berättar om litteratur och källor som ger en bild av bygden, av hur den enskilde människan levde samt av arbetslivet. Han tar sedan upp exempel på hur olika källor kan användas dels för en släkthistorik, dels för en beskrivning av livet i en skärgårdsby och dels för en beskrivning av en näring, varvid som exempel valts västkustfisket. Han går därefter igenom museer - både centrala och regionala - hembygdsgrändar, folklivsarkiv samt landskapslitteratur mm. Han tar även upp näringar såsom skogsbruk, handel och hemslöjd samt avslutar med förteckningar över arkiv och museer med adresser och telefonnr.

Jan Garnet har presterat en innehållsrik bok med introduktioner till en rad olika källor - arkivalier och litteratur - samt folklivsarkiv, museer och hembygdsgrändar. Boken bör ha stort intresse för en släktforskare som klarat av det första kyrkboksstadiet. Den bör kunna användas som underlag för fortsättningskurser i släktforskning.

Jan Garnet: Kulturhistoria för Släktforskare. ICA bokförlag Västerås 1982 58 kr.

SVAR I BIBLIOFACK

I nr 19 av bibliotekariernas facktidsskrift Bibliofack, finns en presentation på 3 sidor av SVAR i Ramsele. Man redogör för utredningen bakom SVAR, tar upp SVAR under försöksåret 82/83, frågan om vem som kommer att fråga efter mikrokort och register och avslutar med några aktuella problem i samband med läsning av mikrofilm.

Av artikeln framgår att SVAR skall tillhandahålla kopior av arkivmaterial samt upprätta register till arkivmaterial på mikrofilmade, ADB-läsbara och andra medier för forskning, utbildning och information.

I artikeln redovisas också ett förslag bifogat ett brev till folkbiblioteksutredningen från representanter för länsbiblioteken i södra Sverige 1981-03-13, vari ingår att varje länsbibliotek skall skaffa mikrokort för hela landet (-s kyrkböcker mm) och att varje kommunbibliotek skaffar motsvarande för den egna kommunen. Härigenom skulle inte länsbiblioteken behöva låna mellan sig och endast behöva betjäna kommunbiblioteken i det egna länet. Specialgruppen för länsbiblioteksfrågor stödde denna skrivelse vid årsmötet i Kiruna 81-06-10.

PO

+ + + + +

EN SÖNDAG I TUNA ÅR 1820

Under rubriken "En söndag i Tuna år 1820" frammanar Egil Johansson från Demografiska databasen i Umeå i Forskning och Framsteg nr 7 1982 en bild av folket i Tuna kyrka en vintersöndag år 1820. Han har hämtat sitt material ur bänklängden, husförhörslängden, födelselängden, dödlängden samt söndagens text ur bibeln.

I anslutning till artikeln ges en presentation av Demografiska databasen under rubriken "Kyrkböcker på data".

PO

+ + + + +

KORTA NOTISER

ORDBOK FÖR SLÄKTFORSKARE

Henrik Anderö - känd för sin Läsebok för Släktforskare håller nu på och avslutar arbetet på en Ordbok för släktforskare. Den beräknas komma ut våren 1983.

MORMONERNA SKAFFAR NY DATABAS ?

I amerikansk genealogpress har nämnts att mormonerna diskuterar en ny databas med större möjligheter än den nuvarande, varur vår förening fått utdrag på mikrofilm. Den nya databasen skulle ha länkade uppgifter jämte vissa källuppgifter såsom uppgifter från folkräkningarna. Möjlighet skulle finnas att nå denna via telefonansluten terminal. Några beslut synes ännu inte vara fattade.

1981 ÅRS UPPLAGA AV MORMONFICHEN HAR KOMMIT

Vår förening har nu fått 1981 års upplaga av mormonfichen gällande Sverige, totalt 116 st eller dubbelt så många som förra upplagan 1978 års. Frågor kan ställas till sekr.

ÖVER 50 DELTAGARE I HÖSTENS SLÄKTFORSKARKURSER I LINKÖPING

Enligt vad Elisabeth Thorsell meddelat har höstens kurser i släktforskning i bildningsförbundens regi samlat över 50 deltagare i höst i Linköping. Själv har hon tre kurser med sammanlagt 27 deltagare. Är det någon stad som har fler deltagare i höstens släktforskarkurser ?

PRISET PÅ ABC 80 STABILT

Följande priser uppgavs idag den 13 december här i Linköping på ABC 80:

Grundenhet med bildskärm	4925 kr
kassetbandspelare	820 kr
diskettenhet 2x160 kb	10000 kr
anpassningsenhet för do 1990	kr

Som synes är priserna ungefär desamma som före devalveringen. Till ovanstående priser kommer moms.

INGEN VIDAREUTVECKLING AV ABC 80 VID LUXOR

Conny Cronqvist, chef för Luxor datorer AB säger i intervju i Modern Elektronik nr 20 (821210) att det har sålts strax under 20.000 ABC 80, varav 60-70 % finns i Sverige, resten i de nordiska länderna och en liten del i andra länder. Han säger vidare att någon direkt vidareutveckling av ABC 80 kommer inte att ske, man får nöja sig med de utbyggnadsmöjligheter fristående tillverkare ev kommer att bjuda ut på marknaden. I artikeln skjuts ABC 800 fram. Man får det intrycket att han hellre pratar om ABC 800 än om ABC 80.

ABC - KLUBBEN HAR SLÄKTFORSKNINGS-PROGRAM I SIN SENASTE KASSETT NR 6.

I sin senaste kassett med program som ABC-klubben sänt ut finns med ett program genealog.lsp. I programkassetten finns även med lisp.abs. Båda programmen erfordras för körning. Tyvärr har jag inte lyckats köra lisp.abs och har därför ännu inte kunnat pröva genealog-programmet. Det senare omfattar 65 sektorer, varför 16 k internminne inte räcker. Texten i genealog-programmet är på engelska. Jag återkommer om detta.

BESTÄLLNING AV FILMRULLAR

Filmrullar kan fortfarande köpas från riksarkivet till ett pris av 72 kr per rulle + moms + porto. Enligt obekräftad uppgift har Rekolid slutat sälja filmrullar.

DATUMSKRIVNING I USA

Standardisering av datumskrivning tas upp i Genealogical Computing sept 1982 med hänvisning till internationell standard nr 2014 från januari 1971 utgiven av International Standards Organization i Geneve. I Genealogical Computing kommer man att följa standarden år - månad - dag. Härigenom undviks tvetydiga datumangivelser såsom 07-06-1982. Man påpekar också att enligt standarden kan man fortsätta med timme - minut - sekund - tiondelar av sekund och tidzon.

YTTERLIGARE 5 - 10.000 ABC 80

kommer att tillverkas enligt samtal den 14 dec med Conny Cronquist, chef för Luxor datorer. Intervjun i Modern Elektronik som publicerades i dagarna gjordes för ett halvår sedan och ger en inte helt rättvisande bild avseende ABC 80. Fortsatt satsning görs på ABC 80 vid Luxor även om största satsningen görs på ABC 800. Redan till nyår kommer vissa nyheter till ABC 80. Ytterligare förväntas under 1983 avseende ABC 80.

För DIS del finns all anledning att tills vidare hålla fast vid ABC 80. För registreringar räcker den fuller väl och för DISGEN fungerar den även om man skulle önska sig större primärminne. DISGEN är gjort för 16 k primärminne varför ett större minne går att få. På sikt måste man kanske räkna med att gå över till ABC 800 om inte något annat är aktuellt vid den tidpunkten. Troligen finns redan idag en del medlemmar som endast har tillgång till ABC 800. Då DISGEN - programmen relativt lätt kan överföras till ABC 800 kanske detta borde göras ?

STATEN HAR VALT ABC 800

Staten har upprättat inköpsavtal med tre datortillverkare Luxor, Facit och det finska företaget Nokia. Myndigheterna kan till fast pris köpa ABC 800, DTC 6522 och Micro Mikko direkt från dessa företag. Priset rör sig om 35 tkr. Vallet har skett efter utvärdering av 13 olika persondatorer av Statskontoret. Resultatet av utvärderingen finns i rapport Dnr 528/81-3 från Statskontoret.

FORSKARKATALOGEN FÖR VÄRMLAND

ligger nu under utskrift och beräknas bli klar för utsändning i början av mars. Antalet forskare uppgår till drygt 360. Några ytterligare senkomna forskare kommer med i supplement.

FORSKARKATALOG FÖR VÄSTERGÖTLAND

Styrelsen för Västgöta Genealogiska Förening har beslutat att verka för att få tillstånd en forskarkatalog för Västergötland. Samarbete skall sökas med Västergötlands Hembygdsförbund, Länsbildningsförbunden m fl.

UNGDOMSVERKSAMHET - SKELLEFTEÅ TAR INITIATIV

Ungdomsverksamheten har länge varit försummad inom släktforskarrörelsen. Ungdomsverksamhet har tidigare tagits upp i SFN nr 2, s 22 och 23 samt nr 5 s 14 och i samband med referatet från Åsljungakonferensen i förra numret. En röst framkastade i Åsljunga att släktforskning inte som nu är fallet skulle tas upp i skolorna utan i kurser i föreningsverksamhet utanför skolan. I Skellefteå har nu tillsatts en arbetsgrupp för föreningens utåtriktade ungdomsverksamhet som nyligen sänt ut en enkät till de olika föreningarna om ungdomsverksamhet.

KYRKBOKSREGISTRERING I FALKÖPING

I Falköping pågår registrering av Ånimskogs kyrkbok C2 på ABC 80 för senare ficheframtagning. I Dals Ed pågår avskrift av Nössemarks kyrkbok C1 för senare datorregistrering. Rättning pågår f n av inmatade uppgifter till Dals Ed C2. Dessa aktiviteter har initierats inom ET släktförening.

KYRKECKSREGISTRERING I UMEÅ

I Umeå renskrivs f n delar av Umeå och Umeå landsförsamlings tidigaste kyrkböcker. Det är medlemmar i Södra Västerbottens Genealogiska förening som gör arbetet.

LÄSAPPARAT FÖR FICHE

Vid försvarets försäljning av över-skottsmateriel i Arboga har under hösten funnits läsapparater för fiche till ett pris av ca 300 kr.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

håller på och tar fram fiche till födelse, vigsel och dödlängder för perioder 1860 till slutet av 1800-talet. Till våren kommer man att föra över de vid SCB framtagna emigrantregistren till fiche.

NORDISKT SAMARBETSORGAN ?

Enligt GF-aktuellt överenskomna vid Åsljungakonferensen att man i resp land skulle föreslå att ett nordiskt släkthistoriskt samarbetsorgan skulle bildas. Detta kom som en överraskning för oss som var med på konferensen.

PRESSGRANNAR

Två nya medlemsblad har dykt upp denna gång. Det är Nora släktforsarklubb, som kommit med "Anno Domini" och Västgöta genealogiska förening som kommit med "Västgötagegenealogen". Det är roligt med de friska initiativ som tas på olika håll i landet.

Föreningsbladen hjälper till att hålla kontakten med medlemmarna både när och fjärran. De tar upp kommande möten och andra föreningsangelägenheter - organisationsfrågor, klubblokaler, biblioteket, forskarförteckning etc. Där ges också möjlighet att ta upp och diskutera ev gemensamma projekt, t e någon bearbetning, någon registerframtagning eller något annat som berör den egna bygden. Se t e vad man åstadkommit i Skånegenealogen. Medlemsbladet ger också möjlighet att ta upp och diskutera vad som händer i omvärlden. Tyvärr diskuteras datorhjälp i släktforskningen ännu endast obetydligt, inte ens de till upplagan största bladen har mycket att säga i denna fråga. Men det kommer nog.

Anbladet nr 12 - november 1982 - förtäljer att föreningens nya släktforskarförteckning kommer vid årsskiftet. Ordföranden pekar på det initiativ föreningen tagit till Åsljungakonferensen i syfte att få till stånd ett utbyte av informationsblad mellan föreningarna i de olika länderna för att underlätta släktforskning över gränserna. Detta togs dock inte upp av konferensledningen. I övrigt skriver Nils Sundelius om färjeläget vid Ytternäs i Ununge och Anders Norberg om Norrtelje kakelfabriks grundare. Bomärken tas upp av Olof Janbell.

I Ane nr 16 från oktober tas bl a upp en höstresa man gjort i södra Västbo samt den nya föreningen i Växjö - Kronobergs genealogiska förening. I nr 17 tas Åsljungakonferensen upp, SVAR, svårigheten att i äldre tid ibland hitta rätt födelsesocken samt ges ett kort referat av ett föredrag om Ortnamnen i Östbo-Västbo som lektor Fridolf Jönsson hållit för Ane.

Nora släktforsarklubb presenterar sig i sitt nya medlemsblad "Anno Domini", som kom med nr 1 årgång 1 i november. Det är i A4 - format och omfattar 4 sidor. Av särskilt

intresse är ett referat från ett föredrag "Så spårar man de fattiga", vilket stadsarkivarien i Örebro höll för Nora släktforsarklubb i oktober. De äldsta uppgifterna om fattiga finner man i domböckerna. Före dessa finner man i huvudsak endast uppgifter om de besuttna (=de som ägde jord). Några referenser lämnas. I övrigt ges exempel på vad man kan finna i domböcker och början på ett litet ABC för släktforskare.

I Hembygdsjournalen nr 14 (Västerås) från oktober har Anna-Lisa Johansson skrivit om "Släktforskning en populär hobby". I journalen påbörjas också en artikel med en kritisk granskning av hembygdsrörelsen.

Av Husförhørsnytt - organ för Skövde GF - har nr 2 och nr 3 kommit. Båda omfattar 14 sidor i A4 format. I båda numren diskuteras föreningssamarbete i Västergötland. Från början hade man beslutat sig för att ansöka om medlemskap i Västgöta genealogiska förening men beslutet återkallades. I stället togs upp diskussion om föreningssamarbete i Skaraborgs län. Harry Hjertqvist representerade GF i Stockholm vid ett möte och framförde GF åsikt att länsföreningar i möjligaste mån bör bildas i landet. Stadgar för en länsförening har nu tagits fram. I övrigt finner man en artikel om hur bouppteckningsregister kan underlätta forskningen av Gunilla Wahlström, en fortsättning på forskningsområdesförteckningen "Var forskar Du? Här forskar jag." mm Områdesförteckningen ger socken, tidsperiod (århundrade) och gård. Vem som forskar får man reda på genom att fråga medlemskontaktmannen Anders Larsson. Man bör ju få god kontakt med medlemmarna med denna uppläggning av en forskarförteckning och få en mera aktuell sådan, men det blir jobbigt för kontaktmannen. Ett klipp ur Västgöta Bladet anger att Skara domkapitel yttrat sig med anledning av att en person fått betala för svar på en förfrågan till ett pastorsämbete. Husförhørsnytt nr 4 kom precis till pressläggningen. Vi får bl a veta att man nu fått en interimsstyrelse till Skaraborgs Släktforskarförbund. I övrigt en artikel om Slakten Lippold och dess vandringar och några domboksutdrag från Kåkindes härad (1720-talet). Man tar också upp andra nyligen utkomna tidskrifter bl a SPN.

I MGF - Nytt nr 4 för 1982 lämnas rapport från årsmötet. Karl Ivar Lundqvist avgick och Mona Carlsson tillträdde som ordförande. Utflykterna till Galtström i augusti och till Vasa i oktober har fått utförliga referat. Bengt Lidén har en artikel om giftmorden i Silbodal (Värmland). Två släktutredningar omnämns; smedsläkten Brun och släkten Clemetsöhem. Jag en släktforskare är denna gång Helge Nyberg från Alnön utanför Sundsvall.

Roten har kommit med en väsentlig förnyelse redan i sitt andra nummer - större format (A4) och flera sidor (16) samt mera allsidigt sammansatt innehåll. En artikel av Ulf Lundström om kyrkbåtar i Skellefteå storsocken inleder. Rapport lämnas från Lövsångsträffen den 12 september. Carl David Bredberg ger en översikt över kyrkoarkivalier i Skelleftebygden. Två sidor ger aktuella meddelanden. En sida ger lästips rörande demografiska databasen. Arkivserien PASSM har fått sin sida. Fråge- och svarsspalter tas upp under rubriken Släktingar finns dom resp Släktingar dom finns. En särskild arbetsgrupp har bildats för föreningens ungdomsverksamhet. Ett särskilt arbetsutskott har också bildats med ordf, v ordf och sekr.

Skåne genealogen nr 2 1982 är lika innehållsrik som vanligt. Tor Flensmark inleder med en artikel "från kyrketjuv till kyrkovärjare", som handlar om en guldsmed i Ystad och Malmö på 1500-talet. Utdrag ur Allbo och Kinnevalds häraders domböcker (1600-talet) rörande Löfvingsläkten lämnas jämte efterlysning av hjälp med att utreda släkten. Guno Haskå berättar om ett äktenskapsmål 1632 grundat på material ur Lunds domkapitels arkiv. Tore Månsson berättar att han funnit en präst på 1780-talet som skrivit mer utförligt än vanligt och ger några utdrag. Efter frågor kommer en uppmaning att sammanställa "åbolängder" ur framforskat material och ges exempel härpå från Raskarums by i St Olofs sn i Albo härad. Det är Erik Ahlberg, som framför uppmaningen. En släktavla från Torna avslutar.

I Släktforskaren nr 5 redovisas Raoul Wallenbergs härstamning från Västerbergslagen. I elfte led härstammar han från Söderbärke. I övrigt finner man en artikel om arkivet vid SKF

steel i Hällefors, där Billerud förvarar 26000 volymer gamla brukshandlingar. En förteckning ges varur framgår för vilken tidsperiod handlingar finns från olika bruk runt Hällefors. En bruksförteckning med årtal uppgjord av inspektorn vid Hällefors bruk på 1920-talet N G Holmqvist ges också. Inga Larsson har nedtecknat funderingar kring vad som hände när ett barn kom till världen i äldre tid. Noter till Råmen - visan och en övningsuppgift i läsning av gammal stil (1783) avslutar.

I Släkthistoriskt Forum nr 3 tar Leif Gidlöf upp utredningen om samhällets arkivproblem med bl a förslag om intensivdataområden. Han säger bl a att utredningens syn att betrakta arkivverksamhetens "uppgift gentemot forskning och kultur - liv som näst intill ovidkommande är utomordentligt oroande". Översikter, kataloger och register till källmaterial får vi kanske vänja oss vid att se som en exklusiv undantagsföreteelse. Leif Gidlöf säger också att de relativt rutinbetonade släktforskarförfrågningarna idag är en börda för i varje fall de större landsarkiven. I övrigt finner man i numret en artikel av Per-Olof Widing om artiklar i Falcköpings tidning 1930-34, en om nämndemän av Peter Olausson, en om statdrängen som kom till Stockholm av Björn Thärnström och en om "fyringarna i Svarteborg" av Ulf Andersson. Sju bokrecensioner jämte frågespalt, ordf sida, Håkan Skogsjös spalt samt Hänt och Hört kompletterar.

Släktposten nr 4 årg 4 tar upp tankar vid emigrantinventering, amerikabesök, släktforskning som detektivarbete, bomärken mm. I Släktposten nr 5 anmäls att föreningen ämnar skaffa en läsapparat för film för utlåning. Mats Johansson skriver om ett namnbyte i Skede. DIS ges också en presentation varvid anges att vårt föreningsblad är mycket innehållsrikt, men en smula svårbegripligt för den icke datorkunnige. (Försök att få tillfälle att bekanta Er med datorn antingen hos någon bekant eller genom att gå på något av studieförbundens kurser. Om jag sedan försöker att förbättra min svenska hoppas jag att även datorartiklarna skall bli

begripliga. Övriga artiklar i SFN, som inte handlar om datorer hoppas jag är begripliga utan några kurser).

Södertäljeprobanden nr 34 oktober 1982. Anföraren har varit på Eskilstunakonferensen i oktober om en rikstäckandeorganisation och vidarebefordrar frågorna: Behövs en sådan? resp Hur skall den se ut? till medlemmarna. En artikel handlar om Jack Uppskärarens svenska offer, som kom från Torstlanda. En översikt visar hur två medlemmar i Södertäljeföreningen har en gemensam anfader Övid Jönsson, död 1716, bonde i Vist sn, Ög. I en ny spalt "Aktuellt utifrån" tas upp smånytt. Bland annat utnämns Släkt-historiskt Forum till den bästa släktforskartidskriften i Sverige, men sägs inget om i vilka avseenden den är bäst. Här gäller det tydligen att ta nya tag. Södertäljeprobanden nr 35 november 1982 gör reklam för nästa föreningsmöte då prof Carl-Eric Johansson kommer och talar om Släktforskning vid universiteten i USA och amatörforskning i Sverige. Ulf Berggren tar upp frågan om riksförbund eller ej. Bl a nämns som en av de stora stöttestenarna vad som skall hända med de stora släktforskarpublikationerna typ "Släkt och Hävd" och "Släkt-historiskt Forum". De anges medföra stora kostnader för respektive förening. Ulf Berggren drar sedan fram Håkan Skogsjös förslag om ytterligare en ny tidskrift som skall gå ut till alla föreningsanslutna släktforskare i Sverige (ca 7000) och tycker att förslaget bör uppmärksammas och anser att en sådan skrift skulle kunna bana vägen till något nytt. Sista sidan i probanden har fått rubriken "Det finns en värld utanför Södertälje".

VSF-nytt nr 5, 6 och 7 har kommit ut. Nr 5 tar upp förestående möte med föredrag av Sällskapet Vallon-ättlingarnas ordf Gunnar Hübinette. Vi får i övrigt veta att 850 blanketter har inkommit i emigrantprojektet och att "Lyan" - biblioteket har fått 250 böcker deponerade. Man tar även upp medlemsbladen för grannarna på andra sidan viken, en räkning från 1840 mm. (VSF står för Vasa släktforskare).

Västgöttagenealogen är Västgöta Genealogiska förenings nya medlemsblad. Första numret är i A4 format och omfattar 20 sidor. Det inleds med en presentation av föreningen och en

programförklaring för skriften. Den skall vara ett kontaktorgan mellan enskilda forskare och grupper ute i Västgötabygderna och med Västgötar i förskingringen, t e med emigranter i USA. Stadgar, års-mötes- och styrelsemötesrapport finner man i första numret jämte presentationer av ordf, v ordf, sekr, v sekr och en medlem under rubriken "forskarprofilen". Hårtill kommer medlemsförteckning. Medlemskap är enligt stadgarna öppet för enskilda släktforskare samt grupper, föreningar och institutioner. Lilian Andersson redovisar vad som finns på Borås stadsbibliotek och Arne Sträng motsvarande för Skara. Det framgår dock inte om man har läsapparat för utlåning. I Borås har man läsapparat för fiche. Där har man fått kopior av de av landsarkivets register till bouppteckningar, husförhörslängder mm som icke finns på film. Förteckning finns. (Se också SFN nr 3). Av styrelsemötesrapporten framgår att man avser försöka få fram en forskarkatalog för Västergötland i samarbete med hembygdsförbund och länsbildningsförbund.

PO

+ + + + +

LISTOR, STACKAR, KÖER OCH TRÄD

Vad är nu detta? Listor och träd kan ju tänkas ha beröring med släktforskning men köer och stackar? I själva verket används uttrycken i datorsammanhang och gäller organisation eller strukturering av de data man lagrar i minnen.

En lista är en sekvens minnesceller som binds samman med hjälp av pekare. Den första gruppen minnesceller har en pekare till nästa som i sin tur har en pekare till den tredje osv. Det första elementet i listan kallas huvud och det sista elementet svans.

En stack är också en grupp minnesceller. De ordnas så att nya data alltid läggs överst i stacken och att när data tas bort detta också sker från toppen av stacken. De data som senast lades på stacken tas också först bort.

En kö är en lista som uppför sig

ungefär som en ordinär kö till en snabbköpskassa. Nyttillkomna ansluter vid svansen och de som tas bort går från huvudet.

Träd är ett annat sätt att organisera data. Roten ritas överst. Grenar delar sig i nodpunkter. I ändan av de nedersta grenarna finns löv. Ett träd med två nya grenar vid varje delning kallas binärt träd.

För listor har utvecklats ett särskilt språk kallat LISP. Listor ger möjlighet att snabbt sätta in och ta bort data och omarrangera listor.

Stackar används i det nu populära språket Forth. Det kan med fördel exempelvis användas vid subrutin-anrop.

Binära träd och andra trädstrukturer är viktiga i databassystem och filsystem. De används ofta för att visa relationer mellan medlemmar i en grupp (family trees), att ordna data alfabetiskt eller på annat sätt.

De olika sätten att organisera data kan troligen med fördel utnyttjas i program för släktforskning. ABC-klubben har i sin senaste kassett med program tagit med ett genealogi-program skrivit i listspråket LISP. En serie om 4 artiklar om listor, stackar, köer och träd går f n i tidskriften Creative Computing. Ovanstående har till stor del hämtats ur del 2 som återfinns i oktobernumret sid 211-224.

PO

+ + + + + + + + + +

EN PERSONDATOR KAN ANVÄNDAS ÄVEN FÖR ANNAT ÄN SLÄKTFORSKNING

Även om man skaffat sin dator för släktforskning kan den användas för annat. Vad den gör beror på vilket program Du stoppar i. Själv har jag en ABC 80 i grundversion, nyligen försedd med flexskiveenhet. Förutom släktforskning har min son, tio år, med stor förtjusning använt den för spel. De mest populära spelen i år har varit något som kallas "masken" och något som kallas "glipp". Masken representerad av en serie o på bildskärmen, rör sig ständigt och blir läng-

re och längre och måste styras till ett mål utan att korsa sig själv eller komma mot någon kant. För varje gång målet träffas flyttar det sig till en ny plats. Glipp skall styras i ett vägnät och "äta upp" alla kulor som från början ligger utlagda som en ström på alla vägbanor. Glipp skall styras så att hon inte råkar ut för de odjur som samtidigt är ute och far på vägarna, men som rätt var det är kan bli snälla. Båda spelen har jag fått från ABC-klubben. Därifrån har jag också fått program för att rita figurer på skärmen. Barnen har med lätthet ritat hästar och bilar, som sedan kan sparas på en skiva. Ordbehandling är ett annat bra program, som jag också fått från ABC-klubben. Med dess hjälp kan jag skriva brev eller annat och rätta och stava om i det skrivna efter behag. Det skrivna kan lagras på kassetband eller skiva och sedan skrivas ut på papper med en skrivare. Jag hoppas att jag redan till nästa nummer skall kunna utnyttja detta när jag skriver ut SFN. Bokföringsprogram och mycket annat finns också.

PO

+ + + + + + + + + +

ÖNSKELISTA JULEN 1982

Barnen brukar skriva önskelistor till julen. När det gäller släktforskningsprogram för datorn skulle jag också vilja skriva en önskelista. Kanske kan en del av vad jag önskar mig förverkligas, kanske inte.

När det gäller registreringar och sorteringar till personregister skulle jag först vilja föra över vårt program för registrering på kassetband till registrering på skiva. Registreringen på kassetband fungerar jättefint idag och kräver minsta möjliga insats av utrustning - endast ABC 80 i grundutförande. Övergången till skiva skulle dock bli medföra att jag vid rättning skulle få ett större material tillgängligt på en gång. Vid osäkerhet på något namn kan jag då gå tillbaka och se om jag haft det förut och jämföra. Detta skulle bidra till att minska felhalten. En del väntetider vid kas-

settbandsbyte skulle också elimineras. I nästa steg skulle jag vilja komplettera registreringen med möjlighet till viss sortering. Detta skulle ge möjlighet att direkt ta fram personregister till något mindre arbete; en bit av en födelselängd jag är särskilt intresserad av, en bok eller något annat. Jag skulle då få registret på pappersutskrift. Problemet kanske kommer att visa sig vid varierande stavningar av namn. Jag vet inte om man med det begränsade minnesutrymme, som finns kan tänka sig någon namnormering, kanske kan man få möjlighet att byta ut udda uppräknade stavningar mot en normalstavning. Jag tror att många släktforskare skulle kunna ha användning för en sådan enkel metod att ta fram egna register. Man kan tycka att det blir för omständligt att ta fram register på fiche för några egna små register.

När det gäller egna-släkten-programmen är det mycket jag skulle vilja önska. Jag skulle vilja ha en grafisk framställning på bildskärmen av an och släkttavlor med en ruta för varje person samt namn och födelseår. Jag skulle också genom att peka på en sådan ruta kunna få fram de data som finns om honom på skärmen - familjetabell - eller kunna göra honom till utgångspunkt för en ny an- eller släkttavla. Jag skulle också vilja förskjuta bilden på skärmen så att jag kan få se alla rutor som inte får plats på skärmen, de som finns utanför skärmens vänstra eller högra kant etc. På så sätt skulle jag kunna vandra omkring i an/släkttavlan och successivt få in olika delar av denna på skärmen. Jag skulle med detta få ett helt nytt sätt att handskas med mitt släktforskningsmaterial.

Självklart skulle jag också vilja att datorn skriver ut inmatade adresser på adresslappar för de av släkten jag vill skriva brev till.

Sedan skulle jag gärna se möjlighet att köra programmen även på ABC 800, som nu börjar bli allt vanligare.

Något mera? Säkert finns det mycket mer jag skulle vilja önska mig, men som jag ännu inte kan formulera. Det kommer nog att dyka upp vid en fortsatt användning av DISGEN. Kanske någon av läsarna har kommit på något

ytterligare? Hör i så fall av Er. Kanske kan någon av våra programmeringskunniga medlemmar hjälpa till med något av de skisserade programmen? Om jag skulle prioritera något skulle det vara överföringen av registerprogrammen till skivenhet jämte komplettering med sorteringsprogram samt överföring av DISGEN till ABC 800.

PO

+ + + + +

RAPPORT FRÅN UMEÅ

För någon tid sedan hade jag ett brev från Holger Sjöstedt i Umeå, där han berättade litet om vad de höll på med däruppe.

Han berättar om svensk-finska släktforskmötet den 11 och 12 september och säger att vi själva tyckte det var lyckat och från finsk sida var belåtenheten stor. Vi är nu inbjudna till Vasa den 9 okt på något liknande.

Kursledarkursen i Härnösand i september samlade 23 deltagare. Gick i traditionell stil, men kanske något färre föreläsare än vanligt. Jag hade hoppats få med något om datorhjälp, men från GF angavs att det skulle bli för dyrt att ta upp någon från Linköping. Kursen var trevlig med pigga och frågvisa deltagare. Många hade aldrig haft någon cirkel, men skulle leda nu i höst.

Vi har inget medlemsblad i Umeå, men jag brukar gå ut med en del information i samband med kallelser.

Vi håller f n på med registrering av födelseböcker. Vi vet inte om vi skall lägga in det på dator än, men vi har pratat om saken. Vi köpte in för 2700 kr kopior, som vi sedan kan ställa upp i mikrofilmrum.

Fiche med register är nu klara för Västerbottens del. F n pågår märkning på vårt bibliotek av inköpta fiche. Ännu är bara en läsapparat inköpt. Troligen kommer även vårt folkrörelsearkiv att skaffa fichen. Så det är nog inte långt borta till start med dem.

+ + + + +

PO

SLÄKTFORSKNING I NORDEN

NORSKA FILMKATALOGEN

Jag har tittat lite närmare på den norska förteckningen över mikrofilm som jag fått från norska riksarkivet. Fotograferingen är gjord 1948-51 av mormonerna.

Som exempel har jag valt Östfolds fylke, som ligger vid gränsen mot Dalsland. Nedan visas församlingarna i fylket, den tid filmerna omfattar och filmernas nr. För varje församling finns sedan en finare indelning i förteckningen tidsmässigt.

Församling	Tid	Rulle nr
Aremark	1735-1814	HF283-4
Øymark	1738-1834	HF 284
Askim	1733-1846	HF 288-9
Berg	1770-1866	HF 272-5
Borge	1723-1848	HF 277-9
Eidsberg	1710-1848	HF 289-92
Fredrikstad	1717-1879	HF 279-81
Glemmen	1733-1875	HF 281-3
Halden	1758-1884	HF 266-72
Hobøl	1733-1841	HF 309-10
Hvaler	1654-1845	HF 264-5
Idd	1720-1815	HF 265
Emningdal	1720-1815	HF 265-6
Moss	1725-1877	HF 300-4
Onsøy	1733-1840	HF 297
Rakkestad	1722-1841	HF 292-4
Rygge	1725-1871	HF 299-300
Rødene	1721-1841	HF 284-6
Råde	1707-1830	HF 298-9
Skiptvet	1715-1838	HF 306-7
Skjeberg	1702-1845	HF 275-6
Spydeberg	1696-1841	HF 307-9
Trogstad	1648-1844	HF 286-8
Tune	1720-1841	HF 294-7
Våler	1715, 1718-1885	HF 304-6

För några filmer anges k som betyder klockarduplikat. Man finner också anmärkningar som vigde till 1816, döde från 1869 osv. Man får därför ur katalogen ingen uppfattning om böckernas innehåll frånsett tidsperioden de omfattar när det gäller Östfolds fylke. I en del andra fylken förekommer flera uppgifter i anmärkningskolumnen, så att man ser att det är fråga om födde, vigde, in/utflyttade etc. För Bergen kan man t e finna att en längd omfattar födde 1830-32 och döde 1827-33 eller innehåller in/utflyttade etc.

PO

+ + + + + + + + + + +

SLÄKTFORSKARFÖRTECKNING FÖR FINLAND

En ny släktforskarförteckning för Finland beräknas snart komma ut. I den blankett som sänts ut för att få in underlag har förutom namn och adress tagits med "Jag bedriver forskning om"

- a. följande enskilda släkter
- b. följande gårdar med invånare
- c. invånare och släkter på följande orter
- d. följande specialområden såsom släktgrupper, yrkesgrupper, elever i en given skola.

Svaren begärdes in till 82-05-31.

PO

+ + + + + + + + + +

MORMONERNA

Jag fick för omkring en månad sedan ett brev från Salt Lake City med begäran om provexemplar av SNT och uppgift om prenumerationspris. Här-omdagen kom ett brev till ordförande Lars med begäran om att få SNT som gåva och rättighet att få kopiera den på film.

PO

+ + + + + + + + + +

PROGRAM FÖR ABC 80

Program till ABC 80 finns dels för att hålla reda på uppgifterna om den egna släkten och ta fram och skriva ut an- och släkttavlor och dels för registrering av personuppgifter ur arkivalier mm på kassettband (födelse, vigsel- och dödlängder samt domböcker, bouppteckningar mm). Programmen för den egna släkten är ett helt programpaket, som kallas DISGEN. Prospekt finns. Beställning sker på särskild blankett som även innehåller en förbindelse att inte vidarebefordra programmen till tredje part vare sig i nuvarande eller modifierat skick. Kontakta sekr eller Lars Blomberg. Programmen levereras endast till enskilda personer som är medlemmar i DIS, ej till föreningar, myndigheter eller institutioner. Programbeskrivningar finns.

PO

+ + + + + + + + + + +

FÖRENINGENS EGEN DATOR

Föreningens första egna dator, är en ABC 80 grundenhet med kassetbandspelare och bildskärm. Den förvaras t v av vår materielförvaltare Björn Johansson och har bl a använts för att ta fram proven på DISGEN-användning med utskrift av an/släkttavla. Vi hoppas att lokalfrågan ordnas så att den kan hållas tillgänglig för medlemmarna för registreringar eller inmatningar för DISGEN. Den skall också användas för programutveckling. För DISGEN - användningen vill vi i första hand komplettera den med en flexskiveutrustning. Insamlingen går därför vidare och vi hoppas på många bidrag. Bidragen kan sätas in på föreningens postgiro-konto nr 14033-5. Märk talongen insamling till datorutrustning.

PO
+ + + + +

FÖRENINGENS SKRIFTER OCH FICHE

Släktforskning i nordvästra Skåne och datorn som medium av Karl Johan Roslund 25 kr
Personregister till
Töftedal C1, 2 fiche 50 kr
Töftedal C2, 2 fiche 50 kr
Dals Ed C1, 4 fiche 100 kr

Beställning kan ske direkt på postgiroblanketten - postgiro nr 14033-5.

+ + + + +

MEDLEMSAVGIFTEN

är för 1983 60 kr. Avgiften kan betalas in på föreningens postgiro nr 14033-5. Ett inbetalningskort finns bilagt. Vi hoppas att de som har datorutrustning vill ange detta på postgiroinbetalningskortet enligt rubriker. För de - institutioner och liknande - som vill prenumerera är priset detsamma. Våra danska, norska och finländska medlemmar uppmanas att använda postgirot - bankerna tar bra betalt för att lösa in checkar.

+ + + + +

VÄRVA NYA MEDLEMMAR .

FÖRENINGENS STYRELSE

Ordf Lars Blomberg
sekr PO Bergman
kassör Bo Wistrand
övr ledamöter Björn Johansson
Sture Zjelkåker
Rune Stalefors

+ + + + +

BIDRAG TILL MEDLEMSBLADET

mottages tacksamt av sekr. Är det ingen som har något att rapportera om egen datorverksamhet? Vid det här laget borde det vara många som kommit igång på olika håll i landet. Är det ingen som har något att diskutera i anslutning till någon artikel? Skall vi be signaturen Erress i förra numret gå vidare och berätta mer om sina datorprogram? Skulle ett registreringsprogram utökat med sortering, som kan köras på ABC 80 med skiva vara av värde? Sista manusdag till nästa nummer är 1 februari.

FÖRENINGENS ADRESS ÄR

DIS c/o Bergman, Hjortronvägen 89, S 59054 Sturefors. Tfn 013/52693.

I fråga om datorprogrammen tag direkt kontakt med Lars Blomberg, Ärenprisivägen 111, 59062 Linghem

I fråga om kurser tag direkt kontakt med Bo Wistrand, Löfsättersvägen 5, 58590 Linköping. Tfn 013/129040.

+ + + + +

TILL SIST VILL STYRELSEN ÖNSKA

ALLA MEDLEMMAR

EN GOD JUL och

ETT GOTT NYTT ÅR

Detta meddelande är utsänt
1982-12-18

UR INNEHÅLLET:

Årsmötet	2
Kursen i Stockholm	2
Emigrantforskning och datorn	3
Prov på DISGEN - framtagna an- och släkttavlor blev bl a kurs- material	5
Släktforskning i USA	5
Engelskt nyhetsblad om datorer och släktforskning	13
Historiska databasen	15
Datateknik på biblioteken	16
Korta rapporter från ...	
Falkenberg	16
Varberg	17
Ett halvt steg före	17
Fortsättningskurs för kursledare i Göteborg	17
Fryksändes kyrkböcker nu i bokform	18
Gravstensinventering	18
Ärftliga sjukdomar och släktforskning	18
Hereditär pyrofosfatartropati	19
Kulturhistoria för släktforskare	19
En söndag i Tuna 1820	20
Korta notiser	21
Pressgrannar	23
Listor, stackar, köer och träd	25
En persondator kan användas även för annat än släktforskning	26
Önskelista julen 1982	26
Rapport från Umeå	27
Släktforskning i Norden. Norska filmkatalogen	28
Släktforskarförteckning för Finland	28

DIS - Föreningen för datorhjälp i släktforskningen

Adress: Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors, Sverige

Copyright 1982: P O Bergman och DIS

MOTTO: SLÄKTFORSKNING I TIDEN